

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
БЕОГРАД**

Пословни број: К-По2 1/2014

**ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА
СА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА ОДРЖАНОГ дана 27. децембра 2016. године**

Председник већа: Дана 27.12.2016. године са почетком у 09:39 отварам заседање пред Вишим судом у Београду, Одељењем за ратне злочине у кривичном предмету против окривљеног Милана Девчића и других, због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у саизвишлштву у вези члана 22 КЗ СРЈ, по оптужници Тужилаштва за ратне злочине Ктрз.7/07 од 28.11.2007. године, која је измењена дана 14.12.2007. године, 28.12.2011. године, 23.04.2012. године, 02.09.2014. године и 01.12.2015. године.

Веће поступа у саставу судија Зорана Трајковић, председник већа, судије Мирјана Илић и Дејан Терзић, чланови већа.

Има ли примедби на састав већа? Тужиоце, браниоци?

Констатује се да нема примедби на састав већа.

Записник води записничар Оливера Савић, у раду суда помаже судијски помоћник Ивица Јагодић.

Главни претрес се тонски и оптички снима, а тонски запис ће бити саставни део записника о главном претресу.

Констатује се да су на главни претрес приступили:

-Заменик тужиоца за ратне злочине, Душан Кнежевић,

- окривљени Милан Девчић,
- окривљени Жељко Крњајић,
- окривљени Миодраг Димитријевић,
- окривљени Дарко Перић,
- окривљени Радован Влајковић,
- окривљени Радисав Јосиповић,
- окривљени Јован Димитријевић,
- окривљени Саша Стојановић,

- окривљени Зоран Косијер,
- окривљени Петроније Стевановић,
- бранилац окривљеног Милана Девчића, адвокат Бранкица Мајкић,
- бранилац окривљеног Жељка Крњајића?

Адвокат Јасмина Живић: Јасмина Живић, по заменичком пуномоћју. Постоји пуномоћје од раније у списима предмета.

Председник већа: Адвокат Радоје Алексић, за кога се по заменичком пуномоћју у списима јавља адвокат Јасмина Живић.

- бранилац окривљених Миодрага Димитријевића и окривљеног Радована Влајковића, адвокат Бранко Лукић, за кога се по заменичком пуномоћју у списима јавља адвокат Борис Зорко,
- бранилац окривљеног Дарка Перића, адвокат Јасмина Живић,
- бранилац окривљеног Радисава Јосиповића, адвокат Ђорђе Калањ, за кога се по заменичком пуномоћју у списима јавља адвокат Бранко Димић,
- бранилац окривљеног Јована Димитријевића, адвокат Гордана Живановић,
- бранилац окривљеног Саше Стојановића, адвокат Слободан Живковић,
- бранилац окривљеног Зорана Косијера, адвокат Гордана Андрејевић,
- бранилац окривљеног Петронија Стевановића, адвокат Бранислава Фурјановић,
- пуномоћник оштећених Стјепана Пеулића и Ивана Мујића, адвокат Марина Кљајић, по пуномоћју у списима,
- стручни саветник Милисав Секулић.

Да ли је ту вештак Бошко Антић?

- вештак Бошко Антић.

У публици присутни:

- Дамјан Брковић, Мартин Коњовод.

Испуњене су процесне претпоставке да држимо данашњи главни претрес. Да ли сте сагласни да држимо главни претрес? Тужиоче, браниоци?

На сагласан предлог странака,

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да СЕ главни претрес ОДРЖИ.

Главни претрес је јаван.

НАСТАВАК ДОКАЗНОГ ПОСТУПКА

Испитивање вештака Бошка Антића

Председник већа: Антићу, приђите за говорницу. Даћете ми само личну карту.

Вештак Бошко Антић, идентитет утврђен на основу личне карте број 007418311.

Ви нисте уписани на списак судских вештака?

Вештак Бошко Антић: Не.

Председник већа: Реците ми, шта Ви имате од школе завршено?

Вештак Бошко Антић: Имам највеће стручно образовање, осми степен стручне спреме, завршену школу националне одбране и био сам начелник те школе.

Председник већа: Добро. Заклетва гласи:

„Заклињем се да ћу вештачити у складу са правилима науке и вештине савесно, непристрасно и по свом најбољем знању и да ћу тачно и потпуно изнети свој налаз и мишљење“

Да ли се заклињете?

Вештак Бошко Антић: Заклињем се, али већ сам се једном заклео.

Председник већа: Нисам Вас питала да ли сте се већ једном заклели, него да ли се данас заклињете, имајући у виду да нисте уписани на списак судских вештака.

Вештак заклет у смислу одредбе члана 119 став 3 ЗКП-а.

Дужни сте да своје мишљење изнесете непристрасно и у складу са правилима науке и упозоравам Вас да је давање лажног налаза и мишљења кривично дело. Да ли сте ме разумели?

Вештак Бошко Антић: Јесам.

Председник већа: Реците ми, да ли остајете при писменом налазу и мишљењу који сте дали у овом поступку, а који је достављен суду 25.10.2011. године?

Вештак Бошко Антић: Остајем према извесним деловима на које сам уложио корекције на следећим рочиштима.

Председник већа: Ја Вас питам за овај писмени налаз да ли при њему остајете?

Вештак Бошко Антић: Не у потпуности.

Председник већа: Због чега и у ком делу не остајете?

Вештак Бошко Антић: Зато што сам у међувремену пронашао нова документа и стекао нова сазнања. Први налаз сам дао на основу докумената које сам добио од суда уз наредбу коју сам добио од тадашњег судског већа. У тој наредби је регулисана питања по којима треба да одговарам. Тада сам располагао са преко двадесет хиљада страница докумената.

Председник већа: Ја Вас питам та документа на основу којих сте изменили писмени налаз, на који начин сте дошли до њих ако нису у судском спису?

Вештак Бошко Антић: Пронашао сам нека на интернету, нека у пресудама, неке сам добио овде, нашао сам изјаве хрватских часника, како они кажу.

Председник већа: Ви нисте овлашћени да прибављате доказе у овом поступку. Ви сте овлашћени једино да дате налаз и мишљење у оквиру наредбе коју Вам је дао суд на основу онога што се налази у судском спису, па Вас с тога молим да каналишете свој налаз и мишљење у том делу на оне писмене доказе који се налазе у списима предмета у које сте Ви имали увид. После ћете објаснити у којим деловима одступате и ја Вас упозоравам да и даље Ви нисте овлашћени да прибављате било који доказ у овом поступку.

Да ли остајете при свом исказу који сте дали на главном претресу 15.11.2011. и 16.11.2011. године?

Вештак Бошко Антић: Не, то је тај исказ који сам дао на основу овог исказа који сам доставио.

Председник већа: Ни при томе не остајете?

Вештак Бошко Антић: У деловима не.

Председник већа: Да ли остајете при свом исказу који сте дали на претресу 25. септембра 2015. и 29. октобра 2015.?

Вештак Бошко Антић: Да.

Председник већа: Е, сада ћете рећи суду из ког разлога не остајете и у којима не остајете при овом писменом налазу и мишљењу?

Вештак Бошко Антић: Ја ћу изнети кратко допуне које сам и објашњења која сам дао.

Председник већа: Само ћу Вас замолити, сачекајте, немојте читати белешке, него како стоји у налазу, онда ми реците ми само при којим деловима Ви не остајете из овог писменог налаза? Тако ћемо једноставније. Да ли можете да одредите при чему не остајете?

Вештак Бошко Антић: Па, по три основне тачке. Прво, оправданост напада на село Ловас, односно ослобађање села Ловас. Под друго, тврдњу да у селу Ловас није било наоружаних припадника Збора народне гарде, имам доказа да је било и треће, систем командовања није омогућио потчињенима да извршавају задатке које су добили и није регулисано овлаштења и ко командује, ко извршава. Одређени елементи система командовања појављују се тек након догађаја од 17. када је кроз борбене извештаје требало вероватно некога оправдати или некога оптужити. Многи људи се појављују...

Председник већа: Ја Вас само молим да се сконцентришете на писмене доказе у списима предмета и да налаз дајете само у том делу. Ваше коментаре и правну оцену тих доказа немојте давати јер за то је овлашћен само суд. Дакле, оправданост напада на село Ловас, поменули сте да је то део налаза при коме не остајете. На основу којих докумената сте тај налаз изменили, ако можете да набројите суду?

Вештак Бошко Антић: Напад на село Ловас тврдим да је имао војно оправдање јер је извиђањем установљено да припада...

Председник већа: Антићу, молим Вас, слушајте ме. Да ли можете, јесте ли чули моје питање? На основу којих докумената које сте накнадно прибавили, како кажете, изменили првобитан налаз и мишљење? Да ли можете да сада кажете суду о којим документима се ради?

Вештак Бошко Антић: Госпођо судија, просто ме збуњујете. Досадашње судско веће ни једном ме није на такав начин испитивало. Ја наступам на начин како се до сада радило, ја не знам шта...

Председник већа: Ја сам Вам поставила питање, Ви се не можете на тај начин мешати у рад суда, поставила сам Вам питање да ли можете да наведете, да набројите писмена документа до којих сте, како кажете, дошли, а која су проузроковала измену писменог налаза и мишљења?

Вештак Бошко Антић: Командант Друге бригаде пуковник Лончар је изјавио да је, у једној својој изјави наводи да је било наоружаних припадника Збора народне гарде у селу Ловас.

Председник већа: Значи на основу читања исказа сведока Лончара у овом кривичном поступку?

Вештак Бошко Антић: Један од исказа. У Регистру бранитеља Хрватске наведено је преко педесет људи којима је признати ратни стаж и који су били наоружани,

овде се налазе уверења о њиховом учешћу од четрдесет до сто седамдесет један дан. Неки од њих...

Председник већа: Даље, на основу којих докумената.

Вештак Бошко Антић: ...су убијени приликом напада, неки од њих су били на ратним локацијама, један део је страдао на минском пољу. Према томе из страдања на минском пољу, пронашао сам да је било припадника Збора народне гарде.

Председник већа: Добро.

Вештак Бошко Антић: Доказ да то нису били само цивили. Адам Рендулић, сведок који је наступио овде тврди...

Председник већа: Не, не, сачекајте. Реците ми, када сте Ви имали прилике да се упознате са исказом сведока Рендулића који је проузроковао измену налаза?

Вештак Бошко Антић: Молим?

Председник већа: Када сте се Ви упознали са исказом тог сведока?

Вештак Бошко Антић: Када сам био присутан овде на вештачењу.

Председник већа: Да ли сте приликом првог вештачења имали прилике да прочитате његов исказ?

Вештак Бошко Антић: Не.

Председник већа: Добро, изволите даље.

Вештак Бошко Антић: У чланку, часопису „Ловашки лист“ наведено је неколико примера, изјава...

Председник већа: Само, извините, морам само да Вас прекинем. „Ловаски лист“, то је часопис до кога сте Ви дошли приватним каналима?

Вештак Бошко Антић: Нашао сам га на интернету.

Председник већа: Када сте га нашли?

Вештак Бошко Антић: Прошле године.

Председник већа: Прошле године.

Вештак Бошко Антић: И сада сам га после проверавао, има га овде у прилогу, доставићу Вам.

Председник већа: Добро.

Вештак Бошко Антић: Иван Мадејић пише да је господин Мерчеп поручио и тако даље, да доведе наоружане момке у Збор народне гарде да се наоружа Ловас, да је Ловас једно од упоришта Збора народне гарде и тако даље. Јозо Милас је организовао странку са Главашем и Мерчепом у Збору народне гарде.

Председник већа: Значи, на основу тог новинског...

Вештак Бошко Антић: Мато Батаковић...

Председник већа: Извините, немојте то што сте приложили, сачекајте Антићу. Ви сте то приложили уз тај Ваш допунски налаз и мишљење, нема потребе да читате то.

Вештак Бошко Антић: Нисам приложио, прошли пут ми нико није тражио, а хтео сам да приложим.

Председник већа: Сачекајте само мало. Реците Димитријевићу. Молим? Изволите.

Констатује се да се прекида испитивање вештака Бошка Антића како би окривљени Миодраг Димитријевић отишао до тоалета.

Констатује се да је окривљени Миодраг Димитријевић приступио у судницу.

Не можете добити реч сада, морамо да питамо вештака само да ли остаје при налазима. Добићете прилику да сви испитате вештака, по предлогу странака је тај доказни предлог и усвојен.

Дакле, стали смо код тога да сте те чланке из „Ловашких новина“ прибавили прошле године преко интернета.

Вештак Бошко Антић: Да, да.

Председник већа: Добро. Даље, који је следећи писмени доказ којим сте се руководили приликом измене налаза и мишљења?

Вештак Бошко Антић: Пошто сам имао времена за прошлогодишњи наступ и садашњи од првог, успео сам да детаљно проучим сва документа које ми је суд дао на располагање 2011. године. Од тада па до данас ја нисам добио никакав документ ни документ, ни од суда, ни од одбране.

Председник већа: Извините само мало.

Вештак Бошко Антић: Анализом...

Председник већа: Сачекајте, сачекајте. Реки сте, имали сте довољно времена да детаљно проучите документа која сте добили од суда. Да ли сте Ви имали довољно

времена пре давања првог налаза и мишљења за проучавање документације која Вам је достављена од суда?

Вештак Бошко Антић: Не, двадесет хиљада страница сам добио на ДВД-у, двадесет две хиљаде.

Председник већа: Да ли сте обавестили суд да Вам је потребно додатно време и да нисте у стању да...

Вештак Бошко Антић: Дали су ми двадесет две хиљаде страница, морао сам детаљно да то проучим, прочитам гомиле докумената и да одвојим оно за шта ја нисам надлежан, изјаве сведока и тако даље, само листање 22000 страница одузима много времена. Друго, веома је случај компликован, много личности, требало је све то разграничити накнадно и наступање стручног...

Председник већа: А да ли сте суд обавестили о томе тада приликом давања првог налаза и мишљења и првог исказа пред судом?

Вештак Бошко Антић: То пише у уводу...

Председник већа: Да нисте имали довољно времена да проучите све?

Вештак Бошко Антић: Да велики број страница сам изучавао и тако даље.

Председник већа: Неспорно је да је велики број страница, слажем се са Вама, него да ли сте суд известили о потреби да Вам продужи евентуално рок за израду налаза или за давање исказа пред судом?

Вештак Бошко Антић: Не.

Председник већа: Добро. Изволите даље.

Вештак Бошко Антић: Дошао сам до сазнања да је систем командовања у зони извођења борбених дејстава Друге гардијске бригаде у потпуности нарушен, да систем командовања није организован према постојећим прописима. У међувремену сам набавио Правила службе, одређена документа која су се спомињала овде, посебно стручног сарадника и установио сам да издавањем таквих докумената у којима није регулисано ни командовање, веза, достављање извештаја и тако даље, није омогућавало потчињенима да ефективно извршавају своје задатке. Друго, да командант бригаде није имао права да преноси своје надлежности из командовања на своје потчињене или чак придодате чланова из Територијалне одбране из Ваљева. О преношењу тих наређења нема никаквог доказа, никаквог документа. Као пример...

Председник већа: Само да се вратимо на ова Правила службе, да ли су Вам она била позната приликом давања првог налаза и мишљења и првог исказа пред судом?

Вештак Бошко Антић: Позната су ми била, ја сам и навео, али нисам проверавао зато што сам их знао па сам навео да је по правилу службе ЈНА месно одговоран најстарији који се налази у време одређених догађаја. Међутим, касније сам установио да се не зна ко је тај био најстарији, јер ни једним документом, ни једном наредбом није одређен тај ко је најстарији у одређеној зони борбених дејстава у догађајима после, ја не бих рекао запоседања Ловаса, него ослобађања Ловаса, јер запоседање није израз који се користи у ту сврху и општи један хаос после запоседања и заузимања и ослобађања Ловаса када престаје важност наређења за то борбено дејство. Не зна се ко је најстарији у Ловасу, да ли Територијална одбрана Ловаса формирана, јединица из Ваљева које су дошле. Појавио се потпуковник Димитријевић без икаквог документа о његовим овлашћењима.

Председник већа: Добро. Који сте још документ проучили осим Правила службе накнадно?

Вештак Бошко Антић: Молим?

Председник већа: Који сте још документ проучили накнадно осим Правила службе?

Вештак Бошко Антић: Правила бригаде, Правила службе и тако даље, јер сам хтео и навео да докажем да се правила службе примењују у рату и то сам навео, не само код нас, него у свим оружаним снагама. Међутим, то што пише у Правилима службе претпостављени је требао својом наредбом да регулише. Нико не може командовати ни руководити јединицама без овлашћења претпостављеног, онај ко је овлашћен, и писменог овлашћења и овлашћења по којим питањима даје.

Председник већа: Правила службе имамо, значи нема потребе да их цените у том делу. Који следећи документ сте користили приликом, у који сте имали увид, а што је проузроковало измену налаза? Изволите.

Вештак Бошко Антић: Пронашао сам извештај Управе безбедности која је доставила одређена документа суду на захтев суда.

Председник већа: Где сте пронашли?

Вештак Бошко Антић: Имао сам га већ у претходном документу, али га нисам детаљно стигао да анализирам, сада сам установио и проверио, мора сам да проверим.

Председник већа: Чекајте, Ви сте имали тај документ приликом првог вештачења, али га нисте детаљно проучили, ако сам Вас добро разумела?

Вештак Бошко Антић: Јесте, али они наводе у том документу да у досијеу персоналних података се по неком тамо закону не уводе те дужности које су они обављали, што није тачно, па сам у Управи за кадрове отишао да проверим, то је друга ствар што је неко тада из персоналне управе донео одлуку да не уноси ратне

дужности у досије персоналних података. Иначе, у досије персоналних података се уноси све, сваки догађај који је везан за службу.

Председник већа: Када сте Ви ишли у ту Управу за кадровске послове?

Вештак Бошко Антић: Молим?

Председник већа: Када сте ишли у Управу за кадровске послове да то проверите?

Вештак Бошко Антић: Прошле године сам отишао. Мислим, ја те људе познајем пошто сам и био начелник школе, питао сам, и каже како да не. А друго, радио сам...

Председник већа: Јесте ли званично вршили ту проверу или сте ишли у неку приватну посету код некога тамо?

Вештак Бошко Антић: Радио сам, нисам, нико ме није послао, сам сам проверио да видим да не грешим. А како сам то знао, радио сам Биографски речник генерала и адмирала Србије и имао сам у рукама све досијее. Ни једном генералу не пише ратна дужност у досијеу, чак ни Лончару, пуковнику Димитријевићу, никоме не пише, а нетачна је тврдња да је то на основу неког закона наведено у загради да се не доставља. Друго, ја сам се после сетио тврдња не постоји, постоје два досијеа персоналних података. Један се чува у персоналној управи, други се чува у јединици где...

Председник већа: Само ми нисте одговорили. Значи Ви тада када сте ишли у ту управу, јесте ли ишли са наредбом суда или сте ишли Ви у неку приватну посету?

Вештак Бошко Антић: Не, ишао сам сам. Немам никакве наредбе суда за истраживање, ја сам то сам проверавао, као што сам отишао код свог наставника инжињерије да проверим питање минских поља.

Председник већа: Приватним каналима, Вашим личним познанствима?

Вештак Бошко Антић: Јесте, мојим приватним каналима, то су моји слушаоци, моји наставници. Ја знам колико ко од њих шта зна и ко је стручњак за шта, јер тамо где нисам био...

Председник већа: Даље, који следећи документ сте користили?

Вештак Бошко Антић: Користио сам све извештаје које је Друга бригада достављала Првој гардијској дивизији и Гардијска дивизија Првој војној области, то је опште једна збрка...

Председник већа: Да ли мислите на ове који су се налазили у списима предмета од почетка поступка?

Вештак Бошко Антић: Јесте, налазе се, али сада сам их детаљније изанализирао и тако даље. Општа једна збрка у терминима, у називима. Више се готово и не зна

како се зове јединица из Ваљева, да ли територијални одред, да ли одред, све је измешано.

Председник већа: Реците ми, да ли сте Ви то учили приликом првог налаза и мишљења имајући у виду да сте имали на располагању увид у ту писмену документацију за коју знамо колико страна броји?

Вештак Бошко Антић: То сам делимично учео, нисам у детаље, али сам после када сам, када су постављана питања овде и забележио и онда сам покушао да дам на та питања одговоре који су од мене тражени. Посебно од бранилаца који су оправдано постављали одређена питања.

Председник већа: Зашто нисте детаљно проучили сва наређења и наредбе приликом давања првог налаза и мишљења?

Вештак Бошко Антић: Па рекао сам Вам на почетку...

Председник већа: Тога нема двадесет две хиљаде страна, знамо колико има у спису, па Вас зато питам зашто их тада нисте проучили детаљно?

Вештак Бошко Антић: Само да Вам нешто кажем, не постоји војно лице опште праксе које све зна.

Председник већа: Је ли то значи да тада то нисте знали па сте после сазнали?

Вештак Бошко Антић: Војни позив је веома сложен војни позив. Дели се на стручњаке за командовање и руковођење и тако даље.

Председник већа: Не, ја Вас питам зашто нисте детаљно проучили, то Вас питам, само Вас то питам, ништа друго. Слажем се да је војни позив сложен, као и сваки.

Вештак Бошко Антић: Проучио сам колико сам стигао, новим сазнањима нисам ништа посебно нарушио елементе које се налазе у тим извештајима.

Председник већа: Добро. Да ли сте још нешто користили од писмених доказа?

Вештак Бошко Антић: Не. више нисам ништа користио од писаних доказа јер мени нико никакве писане доказе не доставља и сада сам добио позив не знајући уопште како ће тећи, како ће бити то испитивање, ни који је то начин и тако даље, тако да мислим...

Председник већа: Овде сте позвани само како би разјаснили Ваш налаз и мишљење. Да ли сте још неке писмене доказе користили, осим ових које сте ми до сада набројали?

Вештак Бошко Антић: Нисам никакве друге доказе користио, закључке и нових сазнања, ја сам овде написао. Пошто Ви не дозвољавате да прочитам, ја ћу Вам то оставити уз записник. Мислим да питање, наредбу коју сам добио, имате.

Председник већа: Наравно.

Вештак Бошко Антић: Нормално да имате, према томе нема потребе да Вам то достављам.

Председник већа: Можемо прећи на питања за вештака. Бранилац адвокат Борис Зорко, изволите.

Адвокат Борис Зорко: Поштовани суде, адвокат Борис Зорко, бранилац окривљеног Миодрага Димитријевића и Радована Влајковића. Ја сам имао претходно један процесни предлог пре питања, а тицао се овога што сте поставили пред вештака...

Председник већа: Не, не, молим Вас немојте давати ништа записничару, задржите Ваше белешке за себе.

Адвокат Борис Зорко: То је конкретно мој процесни предлог се тиче чињенице да је овде вештак позван у ситуацији када нама још увек сва документација и целокупни материјал, да кажем, није стигао, ако се не варам. Мислим првенствено на замолницу упућену Министарству одбране Републике Хрватске. Следеће, вештак би требало да се изјасни о томе при чему остаје и при чему не у конгломерату једног преобимног материјала, при чему је вештак имао основни налаз, допуну тог налаза и неколико исказа овде. Тако да ја говорим у своје име, нисам сигуран поводом чега бих сада могао уопште да поставим вештаку питање, а да добијемо неки потпуни и правилан одговор. У том смислу мој предлог би био најпре да, уколико веће процени да за тим има услова, да омогући вештаку да сачини један сублимирани извештај који би обухватио комплетан материјал, не селективно и при чему би, наравно, имао право да узме у обзир оно што сваком вештаку треба да буде такође доступно и што треба да размотри, а то су опште познате чињенице и извори који не морају нужно да се налазе у списима предмета.

Председник већа: Браниоче, за процесни предлог у овом тренутку није моменат, знате и сами када се процесни предлози износе. Сада је у току испитивање вештака, то је требало да изнесете уколико сте имали такве намере или на претходном главном претресу или чак данас пре почетка испитивања вештака. Уколико имате питања за вештака, изволите.

Адвокат Борис Зорко: У реду, хвала, имам питања за вештака. Хтео бих уз дозволу већа да анализирамо нешто што није уопште постављено као питање вештаку ни у задатку од стране већа ни у претходном поступку, а ни у овом након укидања, то је бележница оптуженог Миодрага Димитријевића. Ја бих уз дозволу већа хтео да предочим неке уносе из те бележнице господину Антићу, па бих Вас најпре молио за дозволу да то учиним и за помоћ да се ти уноси предоче и вештаку, а и Вама путем документ камере уколико за то има услова?

Председник већа: Овако, само да Вам кажем. Вештак је у сваком предмету ангажован и ради презентовање стручних знања за одређене појмове који захтевају посебно стручно образовање. Значи ако имате неки термин који је наведен у бележници, можете то кроз питање. Ми у овој фази не можемо

приказивати на документ камери. Изволите, питајте, главни претрес је усмен и јаван, тако ћемо најједноставније да разјаснимо оно што није јасно. Изволите, предочите Ви шта мислите да је спорно, а што захтева стручно знање вештака.

Адвокат Борис Зорко: Слажем се поштовани суде, ја једино сам желео да избегнемо могућност да и одговор и моја питања не буде таква да се поново налазимо на неком кривом путу, у смислу да оно што је вештаку предочено није комплетно, да на основу селективних неких материјала вештак буде у незавидној позицији да мора да даје неке коначне закључке.

Председник већа: Материјли уопште нису селективни. Вештак је имао прилике да види комплетне списе предмета. Оно што је било предмет вештачења се налазило у предмету од самог почетка, тако да то на који начин је он то проучавао, се не може сматрати селективним доступом подацима.

Адвокат Борис Зорко: Поштовани суде, не кажем да ту постоји нечија кривица, али чињеница да је након сведочења вештака и након његовог првог извештаја и његове допуне да су још неки материјали стизали у списе, ако не грешим, ако грешим исправите ме.

Председник већа: Изволите, пређите на питања па ћемо разјашњавати све полако.

Адвокат Борис Зорко: Добар дан господине Антићу. Ја бих Вас питао нешто што је саставни део бележнице Миодрага Димитријевића. Конкретно у његовој бележници страна је обележена са "36" заокружено, датум садржан у бележници 18.10.1991. године. Ја сада не могу да читам целу бележницу и не мислим то да радим, мада би било у реду да сте ви имали тај материјал пред собом претходно, али ћу се ево бавити конкретним неким питањима. Овде у бележници се помиње следеће: "На задатак извиђања Бадњаре Дарко са два, три најбоља војника исто и за остале Бата, Ступар, Ајкула и Љубиша и два добровољца". Нешто испод тога стоји "извиђање и процена могућности за напад". Онда испод тога се налази текст: "Задатак – претрес терена у вођњацима (западно од нас по рубу насеља)". Испод тога: "Изабрати око 40 војника од остатка војника у селу, оне који су најспремнији". Следеће: "Да се иде полако и без журбе". Следеће наводим: "У реону детелине испод гумаре минско поље". Затим испод тога: "Не разминирати ништа већ обићи путем". Испод тога даље, наводим: "Акцију води заменик..", па је то прецртано "...или КЧ", па даље испод тога стоји: "У обе акције водити по четири до пет мештана. У Бадњари обавезно ловце". Испод тога: "Овде ће Бата и Ступар да изаберу неколико својих најбољих људи (Јоца)". Па испод тога: "Може се водити и више мештана ако се делите у више група". Па испод тога: "Љубо се не ангажује ништа".

Ја се сад извињавам ако сам негде случајно....

Председник већа: Извините браниоче ја морам да Вас прекинем. Ваше питање које захтева стручно знање вештаку у овом делу је које? Ја нисам разумела.

Адвокат Борис Зорко: Да бисте саслушали моје питање прво ми дозволите да нешто предочим.

Председник већа: Изволите. Изволите, постављајте питања.

Адвокат Борис Зорко: Управо ћу прећи на питање. Дакле прво питање: ово што сте сада чули да ли Вама ово указује на било какво незаконито наређење или неку незаконитост овим активностима које се овде предвиђају? Мислим првенствено на извиђање и на претрес терена.

Председник већа: Браниоче не можемо тако да постављамо питање, то је бележница. Не можемо да питамо вештака да ли је нешто незаконито или је законито. Вештак онда излази ван оквира своје струке.

Адвокат Борис Зорко: Опростите, преформулисаћу питање. Да ли сте у овоме што сам изнео са аспекта војне струке учили било какву неправилност?

Судски вештак Бошко Антић: Нисам уочио. Да ли су то белешке господина Димитријевића које он неке издаје или су то белешке које је неко њему издао.

Адвокат Борис Зорко: Друго питање, господине Антићу.

Председник већа: То су његове приватне белешке које он сачињава, он пише. То Димитријевић пише у своју бележницу. Ево ја ћу Вам помоћи.

Судски вештак Бошко Антић: У своју бележницу се пише и разговор са претпостављенима, али и са потчињенима, све што се дешава, према томе...

Председник већа: Бранилац Вас је питао да ли сте учили у његовој приватној бележници неке неправилности са аспекта војне струке.

Судски вештак Бошко Антић: Не.

Адвокат Борис Зорко: Ајдемо овако, нешто овако конкретније, нешто конкретније питање. У овај део уписа који каже следеће: "У обе акције водити по четири до пет мештана. У Бадњари обавезно ловце". Па онда нешто испод тога стоји: "Може се водити и више мештана ако се делите у више група". Да ли сам у праву да ови, овакви уноси

Председник већа: „Да ли сте у праву“.., не можете тако да питате. Ово није унакрсно испитивање, знате како закон прописује да се испитује вештак.

Адвокат Борис Зорко: Добро. Да ли овако формулисано предвиђање да кажем ове активности предвиђа употребу цивилног становништва као обезбеђење од евентуалних борбених дејстава или такозвани живи штит?

Судски вештак Бошко Антић: Употребу цивилног становништва као заштита и као живи штит није дозвољена. Ја се не бих у то мешао, то је мађународно ратно право, мислим да је регулисано Женевским конвенцијама, мислим има забележено и које су то тачке, али

Адвокат Борис Зорко: Молим Вас да се концентришете на моје питање.

Председник већа: Изволите даље. Вештак је одговорио, можете даље са питањима.

Адвокат Борис Зорко: Судија, ја нисам завршио са овим питањем, извињавам се.

Председник већа: Изволите.

Адвокат Борис Зорко: Дакле, ако је уписано у бележницу: "повести четири до пет мештана у Бадњари, обавезно ловце", да ли такав унос подразумева да је реч о цивилном становништву, да ли се зна о којој националности се ради и на шта се конкретно ту мисли?

Председник већа: То се питање за вештака браниоче одбија. То није питање за вештака. Излазимо ван оквира вештачења. Изволите даље.

Адвокат Борис Зорко: Добро. Имајући у виду концепт општенародне одбране, да ли може да се искључи ангажовање припаднике територијалне одбране као водича у некој војној акцији која је предвиђена на одређеној територији?

Судски вештак Бошко Антић: Ово је специфичан случај и ја сам изјавио да су јединице територијалне одбране обучаване за дејства на територији на којој су формиране, углавном на територијалном принципу и да су и обучене за то подручје. Ово случај кад су доведене дан уочи дејстава на непознати терен, у непознато подручје. Моје је мишљење да нису требали бити употребљени ни у дејствима за ослобађање овог како се зове Ловаса, а ни касније као командни кадар. Неко је требао бити из бригаде од активних старешина.

Председник већа: Изволите даље.

Адвокат Борис Зорко: Предочићу Вам упис у бележници који носи датум 17.10., и конкретна реченица је: "Одлучено да се људи задрже у некој економији, да се види да ли ће мање дејствовати". Мене интересује упис, "одлучено", да ли конкретно употреба овог термина негде упућује на неку надлежност Димитријевића или да ли је реч о томе да је неко друго лице да се неки људи негде задрже?

Председник већа: Браниоче и то питање се одбија. Написано је како написано. Језичко тумачење је нека друга ствар, а није посао вештака.

Адвокат Борис Зорко: Па поштовани суде ја ово питам зато што је првостепено веће, не знам да ли ћете то ви учинити, али првостепено веће је без предочавања вештаку се упустило у слободно тумачење свих ових уписа и уноса и на основу тога је утврдила нека, да кажем командна овлашћења и неку надлежност. Онда не видим апсолутно ниједан разлог да се вештаку не дозволи да да своје мишљење и своје тумачење таквих уноса.

Председник већа: Постоје наредбе за вештачење, вештак поступа у оквиру наредбе која је донета у овом предмету пре неколико година, у овом случају

појашњава свој писмени налаз и мишљење и своје исказе на главном претресу, тако да фокусирајте питање на стручно знање вештака, а не на то на шта упућује запис окривљеног Димитријевића.

Адвокат Борис Зорко: Добро, ја ћу онда да, пошто то даље неће имати неку сврху, ја ћу се онда уздржати од даљих питања везано за бележницу. Господине Антићу, акт Команде Друге пешадијске гардијске моторизоване бригаде 364-1 од 10.09.1991., уз дозволу већа ја бих Вам овај тај акт дозволио да извршите увид на лицу места, ако веће дозвољава.

Председник већа: Мислим да је вештак имао прилике да види тај налаз, није спорно покажите му, тај акт. Немојте мени давати, нема потребе, на такав начин се не прилажу докази.

Адвокат Борис Зорко: Господине Антићу погледајте ово наређење, погледајте тачку 12. Тачка 12 друга страна: "ТО Ваљево поседа следеће реоне, са Првом и Другом четом поседа село Ловас, по ослобађању села успоставља цивилну власт". Неколико редова испод тога: "Командно место ТО Ваљево у селу Чаковци". Мене интересује да ли ове тачке на било који начин регулишу упућивање или командну улогу помоћника начелника штаба за оперативно наставне послове у ТО Ваљево?

Судски вештак Бошко Антић: Мислим комплетна заповест, а посебно ова тачка представља конфузију, о којој сам ја говорио. Говори се о Територијалној одбрани Ваљево, такав назив не постоји у овим документима. Негде се спомиње одред негде Ваљево, овде територијална одбрана, чије је командно место прво у Чаковцима, друго добива задатак да поседне село Ловас и ослобађање села, да успоставља цивилну власт. Ни територијална одбрана, поготово која је дошла са стране, ни ЈНА, не успоставља цивилну власт. Цивилна власт се могла успоставити само од стране Владе САО Западна Славонија...

Председник већа: Бранилац Вас није баш то питао, питао Вас је нешто друго. Ево браниоче поновите Ваше питање да вештак се врати на ово.

Адвокат Борис Зорко: Господине Антићу, ајде само ћемо да се фокусирамо. Да ли ове тачке које сам Вам предочио имају, на било који начин утичу на положај односно на упућивање или да кажем одређивање неке командне улоге помоћника начелника штаба, Зонског штаба Четврте зоне у Ваљеву?

Судски вештак Бошко Антић: Не. Ове заповести односно наређења, нигде се не спомиње потпуковник Димитријевић као било какав командант. Тек касније кад се десило што се десило у извештајима накнадно се то помиње. Иначе све до тих догађаја се не помиње нигде.

Председник већа: Изволите даље.

Адвокат Борис Зорко: Хвала. Следећи акт који бих хтео да погледате то је овај акт Команде Друге пешадијске гардијске моторизоване бригаде 350-1 од 09. октобра 1991. Ево изволите. Дакле, друга страница и конкретно ту у овом акту се наводи да "одред ТО који се претпочињава бригада прихватити и организовати .. ", па

даље је нечитко и тако даље. Мене интересује тај одред ТО који се претпочињава бригади, да ли зонски штаб територијалне одбране има даље било какве надлежности након што дође до претпочињавања?

Судски вештак Бошко Антић: Опет се ради о веома конфузном наређењу. Постоје по овој терминологији два одреда. Један је Одред противтерористички, одред који се налази у Чаковцима под командом капетана Перића, други одред који се у документима појављује то су ове две чете које у ствари дејствују самостално. Није писано да је то одред. У једној изјави Гаврановић командант једне од тих чета каже да је он био привремено одређен као њих командант, али привремено, четама командује директно командант бригаде. Он им је издао наређење да 09-ог увече крену на Ловас. Једна чета је отишла, а друга је одбила да иде, јер је била потпуно неприпремљена зато што није реализован баш овај део: припремити, обучити и тако даље.

Председник већа: Изволите даље.

Адвокат Борис Зорко: Следећи акт господине Антићу 851-25 од 09.10. Команде Прве гардијске моторизоване бригаде. Дивизије пардон. Дакле, погледајте страну 2, каже: "Одред Ваљево улази у ваш састав од 09.10.1991. године". Дајте кратко, дајте свој коментар шта је ово значило

Председник већа: Не може вештак да да коментар, хајдемо на питања. Морате мало да преформулишете.

Адвокат Борис Зорко: У реду. Шта је представљала оваква одредница која се односи на Одред Ваљево улажење у састав по систему руковођења командовања у том тренутку?

Судски вештак Бошко Антић: Као што сам малопре рекао, ради се о две чете Територијалне одбране из Ваљева и једно противтерористичког одреда који се налази у Чаковцима, преселио се у Чаковце. Комплетан тај састав који је овде крштен као "Одред Ваљево" је 09.10. претпочињен команданту односно Команди Друге бригаде, са задатком да се ангажује као целина или као по деловима са изричитим наређењем да се рачуна као формацијска јединица и обезбеди сигурна веза командовања. Овим је командант дивизије јасно одредио место и улогу придодатих јединица, од тог момента оне практично постају део бригаде директно потчињене команданту бригаде и он је даље одговоран за њих. Само да видим још овде шта пише. "И да се обезбеде сигурне везе командовања". Ја нигде нисам нашао ни у једном документу да су те везе командовања обезбеђене. А обавеза је, да ли то била заповест или наређење које није требало бити него заповест да се регулише систем командовања, подношења извештаја редовних, ванредних, тога нигде нема, тако да и не постоји извештај потчињених јединица према првој бригади.

Председник већа: Следеће питање.

Адвокат Борис Зорко: Хвала. Ајмо још један акт и с њим ћу завршити. То је акт 3-500, који је да кажем овај био део првостепене пресуде, од 21. октобра 1991.

године. Страна 2. Ви ћете приметити овде да се под тачком 5, то је први, други, трећи, четврти параграф.

Судски вештак Бошко Антић: Само да видим ко је потписао, одобрио.

Адвокат Борис Зорко: Потписао је пуковник....Драго Ромић.

Председник већа: Реците шта предочавате. Питање се односи на пети став, је ли тако?

Адвокат Борис Зорко: Питање се односи на страницу 2, тачка 5 и параграф је четврти. Овде се помињу догађаји од 18. октобра и помињу се овде, ако добро ја ово тумачим, два команданта одреда.

Председник већа: А питање је да ли се помињу два команданта одреда у том петом параграфу?

Адвокат Борис Зорко: Не, то је констатација судија.

Председник већа: А питање је?

Адвокат Борис Зорко: Моје питање јесте да ли је овај извештај сачињен по Вашем мишљењу на основу правилних и потпуних информација у том тренутку што се тиче догађаја догађаја од 18. октобра?

Председник већа: Не, не, браниоче молим Вас. Ево ја ћу Вас замолити да преформулишете питање. Вештак је рекао да није имао никакве информације непосредно током тог догађаја, него само након увида у списе предмета. Па преформулишите питање.

Адвокат Борис Зорко: Преформулисаћу. Да ли Вам оваква формулација и чињеница да се у истом параграфу од стране господина Драга Ромића помињу два овај, два официра са истим задужењем у погледу једне јединице, да ли Вам то говори у прилог чињеници да је овај извештај састављен на основу нетачних података?

Председник већа: Обија се питање као недозвољено.

Можете тражити одлуку већа, уколико желите. Сматрам да ово питање није дозвољено за вештака.

Адвокат Борис Зорко: Имате ли Ви господине Антићу неки коментар на овај параграф?

Председник већа: И то се питање одбија као недозвољено. Вештак није овде дошао да даје коментаре, него да нам појасни налаз вештак. Ја Вас упорно враћам да мало преформулишете питања у складу са наредбом за вештачење у овом предмету. Изволите. Браниоче, ја бих Вас замолила да тражите реч, добићете тада реч, нема никаквог проблема, имаћете прилике да добијете реч. Тек је сад почело

испитивање вештака. Изволите. Уколико немате више питања може неко других бранилаца.

Адвокат Борис Зорко: Немам више поштовани суде, хвала.

Председник већа: Сада је на реду адвокат Бранкица Мајкић која је такође тражила нека разјашњења налаза и мишљења вештака. Изволите.

Адвокат Бранкица Мајкић: Хвала судија. Бранкица Мајкић, адвокат. Ви сте суштински поставили питање вештаку које сам ја хтела. Мој предлог са припремне расправе од 8. априла 2016. године је да се евентуално поново саслуша вештак. Руковођење је било тиме зато што нису били изведени докази односно није се знало који ће се записници читати. Како сте Ви на претресу 19. јула 2016. године прочитали записник о испитивању судског вештака од 25. септембра 2015. и 29. октобра 2015., а то 29. октобра сам ја детаљно испитивала вештака, то су стране од 32. до 42., коришћена је искључиво документација која се налази у списима која је предочавана, коју је имао и тадашњи суд пред собом. Претходно сам 20. октобра у писменом поднеску поставила питања и сматрала шта би вештак требало да појасни. Сматрам да је то све учињено на овом претресу 29. октобра, при ком исказу је вештак остао и данас, тако да ја питања за вештака не бих имала. Али бих се свакако придружила, пардон, предлогу колеге претходног који је говорио, Борис Зорко, у погледу комплетности докумената које је вештак имао на располагању када смо га саслушавали 2015. и 2016. односно данас, имајући у виду да је огромна документација стигла и у тренутку када је први налаз вештак давао 2011. На то је сугерисано на записнику од 15. новембра 2011. године. Преко тога се прешло. Било је да се саслуша вештак па ћемо видети да ли ће бити потребе за допуном. Мислим да не би требало да упадамо у уопште сумњу да су неки делови његове допуне и појашњења тачни, јер то поткрепљује документација која је стигла званичним путем у суд по предлогу одбране или по службеној дужности. Мислим конкретно и на документацију са претходног претреса означено у списима 1376/6 у 29, овај, у коју смо извршили увид, дакле са прилозима односно списковима регистрованих лица која се спомињу у овом поступку као сведоци или оштећени. Мислим такође и на документацију која носи ознаку 806/390 са прилозима, дакле то су, могу да читам, наређење Команде Прве дивизије од 11. октобра 1991., извештај Команде Друге бригаде од 13. октобра 1991., наређење Команде од 15. октобра, два листа, наређење Команде Прве дивизије од 15. октобра, наређење Команде Друге бригаде од 10. октобра. Дакле, то је документација која је недостајала, јер свих ових година имали смо проблем, ту смо сви овај констатовали са прибављањем ових докумената, тако да не дужим, има таквих примера још. **Био би предлог као што је и колега рекао да се отклони свака сумња у погледу налаза и одговора које је вештак дао да му се учини доступном сва документација која је у списима предмета закључно са данашњим даном. Дакле, евентуално да се направи селекција да се достави документација која је релевантна за предмет његовог вештачења. Ето то је мој предлог.** Хвала вам.

Председник већа: Добро, хвала Вам. Браниоче Ви сте се јавили за реч. Бранко Димић, изволите.

Адвокат Бранко Димић: Бранко Димић адвокат. Немам ништа да додам у односу на ово што је колегиница Мајкић изнела, у вези са тим. Од вештака се практично тражи да направи неки пресек са новембром 2011. године, а након тога су стизали документи, само у том правцу. Ништа више, хвала.

Председник већа: Да ли још неко од бранилаца има питања за вештака? Нема. Тужиоче, имате ли Ви питања за вештака? Извините, јавио се бранилац Живковић.

Адвокат Слободан Живковић: Слободан Живковић, бранилац Саше Стојановића. Ви сте у свом налазу првом, постоји један документ о минирању наводно минског поља где је дошло до овог ексцеса, који није био потписан. Ви сте у свом налазу и на моје питање први пут кад сте давали исказе рекли да такав документ није валидан. Да ли остајете код тог мишљења?

Судски вештак Бошко Антић: Остајем, јер документ није потписан ниједан записник и нема уопште коме је достављен. Добили су наређење од команданта бригаде коме да доставе. Обавеза је према правилу службе на војној преписци да испод се напише коме је достављено, прво команди и тако даље, у архиву и одређени број, тога нема. Тако да ови записници указују на састав и изглед минског поља, међутим практично нису званични, јер потписника нема.

Председник већа: Мислите имају формалне недостатке приликом сачивања?

Судски вештак Бошко Антић: Формално нису потписани, нису потписани.

Председник већа: Изволите даље.

Адвокат Слободан Живковић: Констатовано је да је наводно тај ексцес који се десио у минском пољу, Ви сте констатовали да је недопустиво да о таквом ексцесу нема информација које би ишле Главној команди и Служби безбедности ЈНА? Да ли остајете код тог налаза?

Судски вештак Бошко Антић: Остајем, недопустиво је да нема никаквог извештаја.

Председник већа: Браниоче, он је рекао да остаје при свом исказу из 2015. године. Ја сам га питала то на почетку, сад нема потребе да га питамо за сваку реченицу. Он је рекао да остаје у потпуности при ономе што је рекао 2015. године. То сам га на почетку питала.

Адвокат Слободан Живковић: То су била нека допунска питања, ја не знам, мислим, можда сам

Председник већа: И у свему је рекао да остаје при ономе што је изјавио тада.

Судски вештак Бошко Антић: Само једну реченицу.

Председник већа: Сачекајте, сачекајте, бранилац ће Вам постављати питања, па онда одговарајте. Изволите.

Адвокат Слободан Живковић: Да ли постоји извештај о том минском пољу, том експерсу који се десио и да ли је то отишло у безбедност, Војну безбедност? Ви сте тражили и рекли сте да такав извештај не постоји.

Судски вештак Бошко Антић: Извештај не постоји, постоји документ којим командант извештава да је случај преузела Служба безбедности односно пуковник командант Штаба зоне Ваљева, да је преузела Прва бригада односно органи безбедности и даљих података о резултатима органа безбедности нема, осим оног извештаја Управе безбедности којим је мени индиректно стављено до знања да се не узима баш као валидан документ.

Председник већа: Добро, то је Ваша оцена писмених доказа, за то нисте овлашћени у поступку. Изволите.

Судски вештак Бошко Антић: Није моје, него прошли пут кад сам је споменуо добацivano је неколико пута да је то претходном већу....

Председник већа: Ко Вам шта добацује то такође није релевантно за овај поступак, тако да добацавање ћемо оставити за неко друго место.

Судски вештак Бошко Антић: Добро, можда га ви нећете одбацити, претходно веће јесте изгледа.

Председник већа: Изволите.

Адвокат Слободан Живковић: Ви сте рекли да у документима не постоји никаква писмена документација да је било ко наредио било какво разминирање било ког терена?

Председник већа: А питање гласи?

Адвокат Слободан Живковић: Па да ли остаје код тог, те констатације.

Председник већа: Браниоче, свако питање да ли остаје при ономе што је рекао на главном претресу 2015. године ћу одбити, јер се вештак већ изјаснио на то.

Адвокат Слободан Живковић: Добро, немам више питања, хвала.

Председник већа: Адвокат Гордана Живановић. Браниоче Живановић, видим да сте се определили за шапутање, боље поставите питање. изволите.

Адвокат Слободан Живковић: Ако могу само једно питање још, извините, неvezано је, ово је накнадно после

Председник већа: Ајде. Омогућите браниоцу Живковићу да постави још једно питање, па ћете онда Ви. Изволите.

Адвокат Слободан Живковић: Да ли је могуће да у овој консталацији овог састава ове групе која је кренула у извиђање терена и тако даље, да ли је могуће да петоро људи командује колоном у којој постоји 40 војника са својим старешинама?

Председник већа: Одбија се и то питање браниоче. Да ли је могуће да петоро људи командује колоном?!

Адвокат Слободан Живковић: Чекајте, то је питање овај, војно питање. Да ли је могуће да у консталацији

Председник већа: Није то војно питање браниоче, знате и Ви да није војно питање. Седите. Изволите, адвокат Гордана Живановић.

Адвокат Гордана Живановић: Добар дан господине Антићу. Ја бих имала само једно питање. У вези са овом претходном групом одговора које сте давали колеги Живковићу везано за оно што се дешавало пре и у току ајде да кажемо минског поља, Ви сте се изјашњавали на записницима од 15. и 16. новембра 2011. Да ли се тих изјашњавања сећате и да ли остајете при њима? Ништа више.

Судски вештак Бошко Антић: Ја сам се изјашњавао, имам и овде забележено....

Председник већа: Рекао је то већ браниоче.

Судски вештак Бошко Антић: Не сећам се детаља, али сам рекао да сам дошао до одређених нових сазнања и да сам...

Председник већа: Рекао је да при томе остаје у потпуности.

Адвокат Гордана Живановић: Само везано за ово што је сад била тема разговора између Вас и колеге Живковића.

Председник већа: Браниоче, то није питање да Ви сад питате њега да ли он остаје при ономе што га је питао адвокат Живковић. Уколико имате неко питање да разјаснимо налаз и мишљење вештака изволите, сконцентришите се на то.

Адвокат Гордана Живановић: Само, да не понављам. Сва питања која је колега Живковић сада поставио овог момента, само питам господина Антића да ли остаје при свом исказу датом на записнику од 15. и 16.11.2011.?

Председник већа: Вештак се о томе већ изјаснио. Хвала Вам. Сачекајте, молим Вас, Антићу, одговарате на питања која суд одобри.

Судски вештак Бошко Антић: Не могу да знам....

Председник већа: Антићу, одговарате на питања која суд одобри.

Адвокат Гордана Живановић: А ово није одобрено?

Председник већа: Није одобрено јер се вештак већ изјаснио, нема потребе да четири пута, пет постављамо исто питање.

Адвокат Гордана Живановић: Ви ме исправите пошто стално цитирате записник, његову изјаву везану за записник из 2015. године, па ја управо због тога.

Председник већа: Питала сам га на почетку браниоче, рекао да је да у томе остаје у потпуности. Видећете у транскрипту.

Изволите тужиоче.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Ако сам ја добро пратио и записао, испада практично да сте Ви на данашњем свом исказу рекли да сте у потпуности изменили тај свој налаз и мишљење првобитно из 2011., јер ове тачке које наводите: оправданост напада на Ловас снага противничке стране у Ловасу и степен командовања, практично тако што опредељује, је ли ја то добро овај сам схватио или не?

Судски вештак Бошко Антић: Добро сте схватили.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Добро сам схватио?

Судски вештак Бошко Антић: Добро сте схватили.

Председник већа: Ајмо на питања.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Ви сте имали ову писмену документацију на уму када и у овај, читали сте, упознали сте се с њом, овај када сте давали тај основни налаз и мишљење. Значи, наредба 350-1 Строго пов.број, је л', од 09.10., Друге пролетерске моторизоване бригаде, па пре тога, исто наредба Строго пов.851/25 Прве дивизије, оперативне дневнике, наредба 364/1 Друге бригаде..., то сте све имали у овај виду односно упознали сте се с тим кад сте давали налаз и мишљење први пут, је ли тако?

Судски вештак Бошко Антић: Ја сам тада на суђењу доставио списак докумената које сам користио. Имам и овде код мене.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Ово што сам сад прочитао је л' знате за постојање тога или да Вам дам да се упознате с тим?

Судски вештак Бошко Антић: Не треба.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Имате то, је л'? Добро. Е па онда ова наредба Друге бригаде 350-1 од 09.10.1991. године. У првој тачки каже "Непријатељ у селу Ловас стационаране су снаге ЗНГ јачине око једне чете, већина становништва села непријатељски се односи према припадницима ЈНА". Ја Вас питам да ли с аспекта војне струке ово "непријатељ" је прецизно одређење стране у сукобу или није?

Судски вештак Бошко Антић: Ја сам рекао о томе иако је то правно питање, нису снаге у сукобу непријатељски расположене становништво.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Нисам Вас разумео, можете ли гласније и спорије.

Судски вештак Бошко Антић: Нису. Непријатељски расположено становништво није снага у сукобу. Логично је да је непријатељски расположено становништво против оног ко је на супротној страни, већина, не сви.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Да ли је ово прецизно одређење непријатеља или не?

Судски вештак Бошко Антић: Не, не.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Није прецизно одређење? Да ли је овај како се зове ово што се сад мал пре поменули становништво, већи део становништва непријатељски настројено према, непријатељски настројени према јединицама ЈНА? Да ли то с аспекта војне струке може бити основ за напад?

Вештак Бошко Антић: Не.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Не може бити основ. Добро. Да ли овај део који говори да су непријатељске, непријатељ, у Ловасу стациониране снаге Збора народне гарде јачине око једне чете, са свим овим заједно може бити основ за...

Вештак Бошко Антић: Да.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Да. А овај део који сте рекли, овај део становништва који се непријатељски односи не, зашто то не?

Вештак Бошко Антић: Зато што је то цивилно становништво ненаоружано и није део противничких снага.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Добро.

Вештак Бошко Антић: То је цивилно становништво. Осим у случају што овде није случај, није доказано, да су били у истом објекту наоружани и ти цивили, ја то немам, немам за то доказа.

Председник већа: Добро, ајмо даље питања.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Да ли Ви из документације којом сте располагали можете да нам кажете које су то, та јачина чете, како се зове, припадника, снаге ЗНГ јачине око једне чете, која би то била бројност?

Вештак Бошко Антић: Е, сада то у сукобима '91. године јако дискутабилан податак. Чета се кретала нешто од јачег вода па до нормалне чете која је имала три вода, командни састав је негде око 170 људи, али и на једној и на другој

страни су називи предимензионирани који нису представљали те јединице које носе назив.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Да ли Ви имате податке и да ли сте имали податке приликом давања свог налаза и мишљења о јачини тих снага, бројности и саставу наводних ЗНГ и МУП-а Хрватске у селу Ловас?

Вештак Бошко Антић: Не.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Не. Да ли сте имали податке о томе да ли је у то време и непосредно пре напада на Ловас било дејства снага ових из Ловаса, значи ЗНГ и МУП-а?

Вештак Бошко Антић: Нисам имао налаза јер таква анализа није ни вршена. Извештај са извиђања се налази овде који је извршила Прва бригада два-три дана раније, установљено је да је заробљен један тенк, да се налазе снаге које дејствују снајперима, али се не наводи њихов број и њихова величина и количина. Међутим, пазите, ако хоћете да вам дам војнички израз, немогуће је у детаље и бројчано утврдити снаге противника у таквој ситуацији.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Да ли сте имали податак...

Вештак Бошко Антић: То 50 значи око 50, да ли је то од 30 до 70, ја то не могу да установим.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Реците, да ли сте имали податак и да ли се може из те документације закључити по којим положајима Друге бригаде је тада дејствовало од стране ових уколико је уопште било дејства из Ловаса? Значи, да ли су снаге Друге пролетерске бригаде или како су се звале, трпеле ватру из Ловаса и коју и какву ватру?

Вештак Бошко Антић: Мислим да Ви идете директно у детаље као да сам ја тамо учесник. Таквих података у анализама у документима нема, ради се о процени...

Заменик тужиоца за ратне злочине: Само на основу чега сада мењате налаз и мишљење?

Председник већа: Сачекајте да одговори.

Вештак Бошко Антић: Извињавам се, ради се о процени да постоји опасност да се оружане снаге око Вуковара и осталих места изврше пробој овим правцем према Товарнику.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Колико је километара од Вуковара до Ловаса, да ли знате то?

Вештак Бошко Антић: То уопште није битно колико је километра.

Заменик тужиоца за ратне злочине: 22 километара.

Вештак Бошко Антић: Шта то значи 22 километра? За војску то не значи ништа.

Заменик тужиоца за ратне злочине: За снаге које су постојале тада у Ловасу противничке?

Вештак Бошко Антић: Опкољене снаге Хрватске у том подручју су претиле да ће извршити продор преко правца Ловаса и Товарника и да би се то спречило зато је било оправдано изоловати то место које је било...

Председник већа: Сачекајте, сачекајте, само морамо да се вратимо. Ајде појасните то, ко је претио, шта је претио, како сте дошли до тих сазнања?

Вештак Бошко Антић: Процењеност, команда дивизије и команда бригаде је проценила да постоји опасност пробоја снага из окружења, које се налази окружење око Вуковара где је била Прва гардијска бригада, то је јединица из Београда, Друга јединица, да постоји опасност од пробоја и угрожавања Товарника који је ослобођен и спајања са осталим снагама ХДЗ-а у Славонији. Мислим једна уобич...

Председник већа: Изволите даље тужиоче.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Да ли су снаге Друге бригаде трпеле ватру из Сарваша и из Ловаса или не?

Вештак Бошко Антић: Не сећам се тих докумената, мислим да је наведен пример да је отворена снајперска ватра по њима и да су трпели дејства како је заробљен тенк. Дејствовало се са силоса који се налазио у близини Ловаса.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Да ли основ за напад може бити непријатељски настројено становништво и да ли је оправдано чишћење села од непријатески настројеног становништва?

Вештак Бошко Антић: Па питали сте ме већ, рекао сам да није. И прошли пут сте ме то питали.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Па да ли је са аспекта војне струке оправдан био напад на Ловас у таквој ситуацији?

Вештак Бошко Антић: Јесте.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Јесте?

Вештак Бошко Антић: Јесте, зато што Ловас, није тачно да није било наоружаних људи у Ловасу, јер је установљено касније нађене су пушке, муниција од калашњикова.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Када је нађено?

Вештак Бошко Антић: После ослобађања Ловаса. Изјава њихових припадника...

Председник већа: Ево ја ћу да преформулишем питање да разјаснимо ово. На основу којих података сте утврдили да је нађена муниција и да су нађене пушке, где су нађене, на ком месту, у којој количини?

Вештак Бошко Антић: Мислим да сам рекао на почетку када сам излагао. На улазу у село се налазио бункер, минобацачка стрељачка ватра је отворена са силоса, са сеоског гробља.

Председник већа: То сте утврдили из чега?

Вештак Бошко Антић: И са сеоског гробља.

Председник већа: Како сте дошли до тог податка?

Вештак Бошко Антић: То се налази у извештајима и документима Друге бригаде.

Председник већа: Да ли сте их имали на увид приликом давања првог налаза и мишљења?

Вештак Бошко Антић: Јесам.

Председник већа: Да ли сте анализирали то тада на овај начин на који сада анализируете?

Вештак Бошко Антић: Молим?

Председник већа: Да ли сте дали своје мишљење о томе на овај начин на који дајете и сада?

Вештак Бошко Антић: Па, један део сам дао писмено, један сам дао усмено тада, мислим да сам усмено ја то рекао на питање, чини ми се, адвоката Лукића, али нисам баш сигуран, то је давно било. Према обавештајним подацима се налазио један тенк кога су раније хрватске снаге заплениле, према томе, било је оружаних снага у Ловасу. Податке о снагама у Ловасу...

Председник већа: О пушкама овим, количини пушака и где су пронађене?

Вештак Бошко Антић: Не могу ја да знам колико су имали пушака...

Председник већа: Не, Ви сте рекли, зато Вас питам.

Вештак Бошко Антић: Сачекајте, одмах ћу Вам рећи, у Регистру бранитеља, Апелациони суд је сам утврдио где се налазе наоружани људи...

Председник већа: Не, не, немојте шта је рекао Апелациони суд. Ми смо дужни да поступамо у складу са налозима Апелационог суда, то ништа није спорно, али то није домен вештачења вештака војне струке. Дакле, малопре сте Ви поменули

оружје и муницију, тачније пушке и муницију која је пронађена, па Вас за то питам где је пронађено, у којој колични?

Вештак Бошко Антић: Сведок Тужилаштва на суђењу Горану Хаџићу, Адам Рендулић...

Председник већа: Не, не, сачекајте. Суђење Горану Хаџићу и Тужилаштво које је водило поступак не могу да буду укључени.

Вештак Бошко Антић: Па како онда да Вам одговорим?

Председник већа: Нисте Ви овлашћени да прибављате доказе у овом поступку. Ви морате само да вештачите на основу онога што се налази у овом спису предмета.

Вештак Бошко Антић: Пронађена је једна противтенковска мина.

Председник већа: Значи Ви сте то утврдили на основу тога што сте се упознавали са током суђења Горану Хаџићу пред Хашким трибуналом?

Вештак Бошко Антић: Па одакле да се упознам када ми суд не доставља ништа, одакле ја могу да знам шта се дешавало тамо када ми суд од 2011. године није доставио ни папир.

Председник већа: Јесте ли Ви пре давања писменог налаза и мишљења имали увид у списе предмета? Јесте ли се обратили суду некада да извршите увид у списе предмета након тога?

Вештак Бошко Антић: Обратили су се браниоци на суђењу и тражили достављање докумената.

Председник већа: Ви нисте бранилац. Ја Вас питам Вас као вештака у овом поступку који је положио заклетву, да ли сте Ви имали на увид све акте који се налазе у списима предмета?

Вештак Бошко Антић: Нисам госпођо судија...

Председник већа: Сачекајте када ја причам, па ћете онда Ви имате прилике да кажете све што мислите да је потребно. Када сте давали налаз да ли сте имали прилике да видите то и уколико нисте да ли сте на то указали на главном претресу када сте испитивани?

Вештак Бошко Антић: Ја сам почео па ми Ви не дозвољавате. Нисам на главном претресу имао ове податке, зато сам и накнадно у допуни изнео.

Председник већа: Податке о Хашком трибуналу нисте имали, то разумем, али да ли сте имали све податке, да ли сте имали прилике да вршите увид у списе предмета, овог предмета?

Вештак Бошко Антић: Нисам имао податке ни да је изјавио овај ни да су имали противтенковске мине, нисам имао податак да је...

Председник већа: Не питам Вас ништа за Хашки трибунал, питам Вас само за овај предмет овде који се води пред Одељењем за ратне злочине Вишег суда у Београду против овде окривљених у коме сте Ви првобитно вештачили 2011. године, за то Вас питам.

Вештак Бошко Антић: Не знам, не могу да одговорим на Ваше питање, ништа ми није јасно.

Председник већа: Шта Вам није јасно? Појаснићемо.

Вештак Бошко Антић: Није ми јасно шта хоћете од мене уопште?

Председник већа: Да ли сте вршили увид у списе предмета када сте обављали вештачење изворно?

Вештак Бошко Антић: Шта, да ли сам?

Председник већа: Вршили увид у списе предмета и имали писмену документацију на увид?

Вештак Бошко Антић: То у списима, списи су непотпуни и тих података немам.

Председник већа: А суд има оно што има у спису, може само то да Вам да. Изволите даље тужиоче.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Да ли је било артиљеријских снага у Ловасу непријатељских од стране ЗНГ и МУП-а? Да ли су имали артиљеријско оружје?

Вештак Бошко Антић: Ја нисам наишао на то да су имали.

Заменик тужиоца: Да ли постоји, по Вама, војно оправдање за напад на Ловас хаубичког дивизиона и дејство хаубице у таквој ситуацији?

Вештак Бошко Антић: Хаубички дивизион је вршио подршку која је уобичајена...

Заменик тужиоца за ратне злочине: Шта значи подршка?

Вештак Бошко Антић: Уобичајена радња у извршавању борбених дејстава.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Је ли то значи испаливање граната на село Ловас?

Вештак Бошко Антић: Није речено на село Ловас, заповест таква не пише да се на село Ловас, него на одређене објекте где се установи да има непријатеља.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Ево сада ћу...

Вештак Бошко Антић: Немојте сматрати село Ловас као целину, него...

Заменик тужиоца за ратне злочине: Ја само сматрам оно што пише у наређењу за напад, мене друге ствари, ја се на друге ствари не осврћем. Значи, команда Друге бригаде, ова 350-1 задатак јединицама, то вам је прва страна под 3. „бити у готовости за отварање ватре по селу Ловас“ и тако даље, „по објектима у истом дејствовати“ и под тачком 3. „отварање ватре по селу Ловас, и то: део села између две цркве, фабрика обуће „Силос“, Ловачки дом, млин, ватру отворати са дистанце без уласка у село“, значи факат је, а и Ви то кажете у свом налазу и мишљењу да су испаљене гранате када су испаљене, до када је трајало то испаљивање и тако даље. Сада Вас ја питам да ли је са аспекта војне струке оправдано отварање артиљеријске ватре на Ловас од стране хаубица, значи хаубичког дивизиона? О томе пише и наредба, па Вас питам је ли то оправдано или није?

Вештак Бошко Антић: Није на Ловас, него на одређене објекте у селу Ловас. Наведени су ту на које се објекте сумњало или проценило да се налазе снаге Збора народне гарде.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Је ли било тамо снага Збора народне гарде? Је ли било тамо оружја, је ли био то војни циљ?

Вештак Бошко Антић: Како Ви тврдите да није био?

Заменик тужиоца за ратне злочине: Молим?

Вештак Бошко Антић: Па како ја могу да кажем да није било или је било?

Председник већа: Добро, одговорите на питање уколико знате да одговорите на питање.

Вештак Бошко Антић: Извиђањем је то установљено, а друго ради се о, Ви мени читате наредбу команданта бригаде, а овде се...

Заменик тужиоца за ратне злочине: Па шта да Вам читам, па то вештачите.

Председник већа: Добро, не морате да улазите у полемику.

Вештак Бошко Антић: Овде су оптужени који немају везе са тим, нису учествовали...

Председник већа: Антићу, ја Вас још једном подсећам да је суд тај који утврђује чињенично стање и који доноси коначну пресуду, а да сте Ви овде вештак који је дужан да пружи стручна знања о стварима за које Вам је издата наредба за вештачење и упозоравам Вас да се крећете у оквирима те наредбе. Значи, одговорите на питање тужиоцу, уколико знате одговор на то питање.

Вештак Бошко Антић: У наредби коју сам добио не пише да сам требао да установим бројно стање Збора народне гарде појединим тачкама и питања која ми тужилац поставља.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Да ли је са аспекта војне струке оправдано отварање ватре артиљеријске из хаубица на село Ловас? Да ли знате да је погинуо један цивил, а други рањен те прилике, је ли знате?

Вештак Бошко Антић: Ја знам да је погинуо, али не знам под којим условима, да ли се налазио код војног објекта или је био...

Заменик тужиоца за ратне злочине: Је ли било војних објеката у Ловасу?

Вештак Бошко Антић: Па било је одакле је отварана ватра, био је, па силос је био.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Одакле је отварана ватра?

Вештак Бошко Антић: Наведено је овде отварана са силоса, са, из земљорадничке задруге.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Која ватра је отварана? Каква ватра?

Вештак Бошко Антић: Снајперска.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Снајперска?

Вештак Бошко Антић: Тако је.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Колико учестало?

Вештак Бошко Антић: Молим?

Заменик тужиоца за ратне злочине: Колико учестала? Да ли је отварање...

Председник већа: Тишина браниоци.

Адвокат Бранко Димић: Може ли примедба? Извињавам се судија. Дозвољавете примедбу?

Председник већа: Сачекајте да се постави питање, па ћемо онда да видимо.

Адвокат Бранко Димић: На ова питања.

Председник већа: Колико је учестала ватра?

Адвокат Бранко Димић: Од каквог су значаја ова питања за одговорност људи којима се овде суди? Ништа више. Ако је окривљени Лончар...

Председник већа: Ја Вас молим, ја и Вас подсећам, да је вештак позван да пружи своје стручно знање, искључиво.

Адвокат Бранко Димић: Судија...

Председник већа: А о одговорности људи којима се овде суди, став ће дати судско веће.

Адвокат Бранко Димић: Ако вештак треба да, извињавам се, само једна примедба у вези са овим, ако вештак треба да даје своја изјашњења са пресеком документације која је њему била позната на дан, на новембар месец 2011. године, онда да се не задржавамо много, него да иде свако својим послом. Ако сте размишљали о допуни наредбе за вештачење на тај начин да он узме у обзир и оно што је након 2011. ушло у списе предмета, онда је то друга ствар, ако он треба о томе да се изјашњава да ли мења или не мења. Ако ће тужилац да подигне оптужницу и да прошири на Лончара, то је трећа ствар онда.

Председник већа: Браниоче, седите. Седите. Тужиоче, изволите са питањима.

Адвокат Бранко Димић: Најлепше хвала.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Ја заиста не разумем, нећете ме уопште деконцентрисати. Ја само говорим о томе ако ћете да погледате и да признате да он данас говори о томе да напад на Ловас није оправдан.

Председник већа: Тужиоче, ја ћу Вас само замолити...

Заменик тужиоца за ратне злочине: Да је оправдан, односно да није оправдан, на те околности ја постављам питања.

Председник већа: Тужиоче, нема потребе да полемисхете са браниоцем. Значи, то што је бранилац рекао ја не третирам као постављено питање Вама, овде не може нико да поставља питања осим суда или у поступку испитивања одређених лица у складу са Закоником о кривичном поступку, тако да изволите наставите са питањима за вештака где смо стали. Питање је одобрено било, колико је учестала била ватра.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Реците нам, ова наредба од 09.10.1991. године која каже на првој страни, то је ставка три, „Ватру отварати са дистанце без уласка у село и на тај начин вршити подршку одреда ТО Товарник и милиције. Уколико дође до предаје становништва у селу не отварати ватру“, са аспекта војне струке на кога се то односи „не отварати ватру“, да ли на главне снаге, пошто се претходно овде говори о главним снагама и помоћним снагама или се то односи на помоћне снаге по Вашем мишљењу?

Вештак Бошко Антић: Како мислите да хаубички дивизион отвара ватру на своје снаге? Главне и помоћне снаге су његове снаге.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Је ли Ви слушате мене шта ја причам?

Вештак Бошко Антић: Молим?

Председник већа: Ајте тужиоче са питањима, мало гласније.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Уколико дође до предаје становништва у селу не отворати ватру, на кога се то односи да не отвара ватру? Да ли да не отварају ватру главне снаге или помоћне снаге?

Вештак Бошко Антић: Мисли се на хаубички дивизион.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Мисли се на хаубички дивизион?

Вештак Бошко Антић: Јасно.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Да ли је са војног аспекта прихватљиво издавање задатака да се изврши чишћење села од становништва које је непријатељски настројено, односно да ли активности које се касније одвијају у селу Ловас, значи након завршетка дејствовања хаубичког дивизиона су оправдане и војно оправдане, са аспекта становишта Вас као вештака?

Председник већа: Димитријевић мора до тоалета.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

ПРЕКИДА СЕ главни претрес ради одласка окривљеног Димитријевића до тоалета.

Констатује се да је окривљени Димитријевић приступио у судницу.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

НАСТАВЉА СЕ главни претрес.

Изволите тужиоче са питањима.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Значи, питање је било да ли наставак те војне акције након завршетка дејства хаубичког дивизиона и оно што се после тога дешавало у Ловасу, а конкретно мислим на паљење кућа домицилног становништва, бацање експлозивних направа на исте, затим убијање тих лица испред њихових кућа и на улицама, значи да ли то, такво понашање је, са становишта војне струке, обухваћено тим наређењем „чишћењем села“ и да ли оно може бити оправдање за такво деловање и да ли је уопште такво поступање војно оправдано?

Вештак Бошко Антић: Дејство снага Прве, односно Друге бригаде по селу Ловас у складу са наређењем које је издао командант бригаде су завршена оног момента када је село ослобођено и када...

Адвокат Борис Зорко: Судија, извините, ја морам да реагујем. Извињавам се.

Председник већа: Сачекајте да вештак одговори. Седите.

Адвокат Борис Зорко: Извињавам се...

Председник већа: Нисте добили реч.

Адвокат Борис Зорко: Али, тражим реч.

Вештак Бошко Антић: После тога не постоји никакав документ којим се наређује понашање и поступање у селу Ловас.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Добро.

Вештак Бошко Антић: Цивилну власт није могла да успостави ЈНА, требала је да успостави преко дивизије, односно ССНО-а коме су се претпочиниле по закону јединице Територијалне одбране САО Крајина, међутим то није учињено. Све то што сте Ви набројали и није био део мога разматрања зато што се не наводе конкретни случајеви у документима којима сам располагао, учешћа оптужених у тим поступцима. Ни један припадник „Белих Орлова“ се не спомиње именом, него се спомиње само као једна добровољачка јединица.

Председник већа: Добро. Није питање постављено за припаднике „Белих Орлова“.

Вештак Бошко Антић: Тако да ја нисам могао то да процењујем, а друго...

Председник већа: На то се питање није односило, то Вас тужилац није питао.

Вештак Бошко Антић: Паљење кућа свакако није дозвољено, убијање није дозвољено, о томе и нисам добио такво питање у наредби за вештачење да процењујем...

Заменик тужиоца за ратне злочине: Па на то сте се освртали...

Вештак Бошко Антић: Молим?

Заменик тужиоца за ратне злочине: На то сте се освртали у Вашем основном налазу и мишљењу, могу да Вам прочитам, где говорите о томе да то није оправдано, зато Вас питам...

Вештак Бошко Антић: Није оправдано, ја сам већ рекао, пре него што сам ту реченицу изговорио ја сам рекао да није оправдано.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Ко би требао по правилу службе или по војним наукама да врши, ако уопште може да се врши „чишћење села“? Је ли може да се врши „чишћење села“?

Вештак Бошко Антић: Чишћење терена, је термин практично у борбеним документима не постоји. Међутим чишћење терена је примењивано у свим борбеним дејствима и ја сам навео овде педесетак примера од Немачка, усташка, четника, партизана, па све до сада и тако даље. Међутим, ту се подразумева као претрес терена. Претрес терена је нормалан поступак и има за циљ да открије заостале непријатељске или противничке снаге које су се сакриле по бункерима се склониле и тако даље, између осталог асанација је посебан поступак, мислим није везан за претрес терена, али и за један и други, друго дејство је било потребно наређење које би регулисало поступке, извињавам се.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Значи, говорите у том свом налазу и мишљењу чишћење отпорних тачака, а не о чишћењу овако нечега?

Вештак Бошко Антић: Не, не, чишћење отпорних тачака и тамо где се наиђе на заостале снаге и тако даље, ако су нађене у подрумима, по шупама...

Заменик тужиоца за ратне злочине: Да ли је било отпорних тачака у селу?

Вештак Бошко Антић: Па било је.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Које су то тачке?

Вештак Бошко Антић: Тврде да...

Заменик тужиоца за ратне злочине: Ко тврди?

Вештак Бошко Антић: Нађено је наоружање, нађена је припремљена експлозивна направа за употребу..

Заменик тужиоца за ратне злочине: Где је нађена?

Вештак Бошко Антић: Имам ту наведено пошто не могу да читам, не могу сада напамет да кажем.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Да ли су то ове куће које су паљене, да ли су то биле отпорне тачке?

Вештак Бошко Антић: Па нису свакако, већ сам једном рекао, немојте ми постављати исто питање по три-четири пута. Рекао сам да није дозвољено паљење кућа.

Председник већа: Не, не.

Вештак Бошко Антић: Мислим да је довољно сасвим...

Председник већа: Сачекајте Антићу. Тужилац Вас пита да ли су куће које су паљене биле отпорне тачке?

Вештак Бошко Антић: Нису ако није из њих дејствовано наоружањем.

Председник већа: Није Вас питао да ли је дозвољено паљење или није. Браниоче Живановић, ја Вас упозоравам да не упадате у реч и да не причате преко свакога ко прича на овом главном претресу. Јављајте се за реч, добићете реч. Нема потреба да било коме шта дошаптавате, додацујете и остало. То уопште није примерено. Изволите даље.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Ко би по правилу струке и по војним мерилима требало да врши чишћење отпорних тачака?

Вештак Бошко Антић: Јединица која је добила задатак да запоседне, односно заузме, ослободи Ловас.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Да ли је то војна полиција? Чини ми се да сте то наводили тамо у овом Вашем приликом...

Вештак Бошко Антић: Војна полиција је носилац претреса терена и тако даље, која овде није употребљена, као пример навео сам следећи случај претреса где је наређен претрес терена са потпуно супротним елементима где одређени руководиоци и одговорни старешина из претпостављене команде и где је ангажована војна полиција која је обучена. То је задатак војне полиције из Правила војне полиције.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Ви сте данас рекли да сте изменили свој налаз и мишљење, практично вештачење, у том делу, јесте ли имали сада у виду и исказе између осталог Адама Рендулића и још не знам неке новинске чланке и тако даље, и тако даље. Да ли сте имали у виду исказе оних људи тамо који су саслушавани као оштећени и сведоци у овом предмету који говоре о томе да никаквог отпора, никаквих борбених дејстава у Ловасу није било те прилике?

Председник већа: Тужиоче, то је правно питање, мислим, он није овлашћен да цени исказе сведока, тако да то питање није дозвољено. Не, није одобрено питање. Изволите даље.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Реците, да ли је са војног аспекта оправдано да се у претрес терена воде цивили?

Вештак Бошко Антић: Не.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Да ли је оправдано да се они користе као живи штит?

Вештак Бошко Антић: Не.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Реците, да ли сте из тих списка са којима сте се упознавали могли да утврдите да ли је и било икакве комуникације на линији између Друге бригаде и ових припадника територијалне одбране, без обзира како их зовемо, да ли ТО Ваљево, противдивезантског одреда, противдиверзантске чете, потпуковника Димитријевића оптуженог са, значи да ли је било неке комуникације у периоду од доласка Димитријевића и ових припадника ТО Ваљево и...

Вештак Бошко Антић: Не, не. Нисам нашао никаква документа, у оперативном дневнику нема интересантног никаквог податка по питању села Ловас. Ништа није забележено, ни долазак одреда из Ваљева, ни долазак Димитријевића у Чаковце, ни долазак Димитријевића у Ловас 14., ни долазак чете противдиверзантског одреда у Ловас 17., ни шта се дешавало 18., и тако даље, тек у каснијем једном борбеном извештају се први пут помиње у документима Друге бригаде.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Реците, је ли та документа која помињете, ја конкретно мислим на ову информацију од 25.10.1991., то је Управа безбедности ССНО, ту се говори нешто око тога и од 21. октобра 1991. то је команда Прве дивизије, значи ту се помињу неке активности, између осталог и оптуженог Димитријевића и ово о чему сам Вас питао, да ли сте се упознали са садржином тих писмена приликом давања налаза и мишљења?

Вештак Бошко Антић: Јесам, и закључио сам, а рекао сам на почетку, можда сам излетео па сам рекао раније пре питања да се Димитријевићеви проблеми око његове улоге све до несрећних догађаја на минском пољу не помињу, нигде се Димитријевић не спомиње ни командант овакав је, онакав. Међутим тек после у борбеним извештајима Друге бригаде почиње да се помиње Димитријевић као командант ТО, није то територијална одбрана, него територијалне одбране Ваљево, што команда Прве дивизије преноси. Такве податке је могла добити само од Друге бригаде, али командант Друге бригаде ни једним својим актом, ни једним документом, ни једним поступком није ставио до знања уопште да је био у контакту са Димитријевићем, јер то је била обавеза оперативног дневника. Оперативни дневник видели сте какав је, никакав, према томе...

Заменик тужиоца за ратне злочине: Да ли имате података да је оптужени Димитријевић био на неким реферисањима из ове документације која постоји код Лончара командата Друге бригаде за време тог боравка?

Судски вештак Бошко Антић: Не, то постоји изјава да је био са Перићем, али њихова изјава, али нема документа за то. Нема документа, нема никаквог. Пазите кад командант бригаде држи састанак са политичким команднтима у оперативном дневнику је дужан да се запише и тема и ко су присутни и тако даље, одређени задаци, ко их је издао и нормално након тога следи и одређени записник. Ништа од тога нема. Ја не могу да установим да ли су документа склоњена или нису враћена.

Председник већа: Добро, добро, то није предмет вештачења. Само оно у шта сте имали увид, на те околности се изјашњавајте.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Овај део што Вам је предочио и бранилац овај из 364-1 Команда Друге бригаде од 10.10., то је наређење где под тачком 12 говори о томе, овај, шта се дешава са Територијалном одбраном Ваљева, значи у том делу коригујете Ваш налаз и мишљење основни који је говорио о командној улози овај и руководећој улози на неки начин Димитријевића из разлога, овај, што је тај ланац командовања нарушен.

Судски вештак Бошко Антић: Потпуковник Димитријевић је дошао у Чаковце под неким чудним околностима, наводно командант Четврте оперативне зоне каже да је то била уобичајена пракса, такве уобичајене праксе нема, не постоји координатор. Један од бранилаца ми је поставио: како сте Ви били координатор, а ја сам био координатор `99. године у Војци Југославије, када су важили други закони, а тада је важио закон ЈНА, кад није постојао саветник, није постојао координатор, није постојао шеф кабинета који је командовао, могао је да командује само командант. И према томе Димитријевић се нашао у некој чудној улози у Чаковцима. Задатке му је издавао командант Четврте оперативне зоне. Долазио је тамо, био ту присутан, шетао се кроз зону борбених дејстава, ја избегавам израз „зона одговорности“, то је један израз врло неугодно примењен, такав појам не постоји. Постоји зона борбених дејстава. А на то није имао право и сву одговорност за његово кретање и ако је изазивао проблеме сноси Команда бригаде, а бога ми и Команда дивизије....

Председник већа: Добро. Ко сноси одговорност, опет Вам кажем, излази ван оквира вештачења.

Судски вештак Бошко Антић: Хоћу да кажем да Димитријевић није могао да одлучује о томе ко ће да му дође, да ли ће да дође његов претпостављени, има доказ да је одвео једног војника, официра, дошао и одвео га у Ваљево, без знања команданта бригаде.

Председник већа: Идемо даље.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Да ли списак постоји и тих наредби из документације која је Вама била позната, било какав податак о томе да је Димитријевић овај наредио Перићу да доведе или да дође тај одред, чета већ шта је дошло из Чаковца у Ловас?

Судски вештак Бошко Антић: Не.

Заменик тужиоца за ратне злочине: А да ли знате за податак да је тамо био са својом јединицом Перић?

Судски вештак Бошко Антић: Ко да је био?

Заменик тужиоца за ратне злочине: Оптужени Перић.

Судски вештак Бошко Антић: Да је био у Ловасу? Па како не знам, дошао је 17. са једном четом свог одреда. Знам ја да је он био и тако даље, знам да је био и

Димитријевић, али њихов међусобни однос командни није регулисан. Јер се у Ловасу нашло истовремено: две чете територијалне одбране....

Председник већа: О томе сте се изјашњавали детаљно на те околности.

Судски вештак Бошко Антић:....и општи један хаос. Територијалн одред Ловас, милиција....

Председник већа: Има ли још питања тужиоче?

Заменик тужиоца за ратне злочине: Да ли је односно да ли је Димитријевић, оптужени Димитријевић, то сте спомињали у налазу и мишљењу најстарији по чину тада био у Ловасу од активних војних лица?

Судски вештак Бошко Антић: Оптужени Димитријевић је био најстарији по чину где се налази у Чаковцима после Ловаса. Међутим, њему као најстаријем по чину, командант бригаде кад га је довео у Ловас, ако га је довео, морао је да изда овлашћење и наређење. Јер, по правилу о преношењу овлашћење, постоји закон о преношењу овлашћења у војсци, само је државни секретар имао тада право да пренесе одређена овлашћења, изузетно команданти армија на своје начелнике водова.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Је л' био надређен Лончар Димитријевићу?

Судски вештак Бошко Антић: Да ли му је био надређен не зна се, нема никаквих докумената да ли му је био надређен, али је био надређен свим јединицама које су дошле из Ваљева, јер су оне њему претпочињене. Међутим, у том документу где се претпочињавају те јединице, није наведено ко је командант тих јединица и ко треба да доведе јединицу и да их преда другој бригади.

Заменик тужиоца за ратне злочине: А да ли се може примењивати Правило службе члан 37, нисам баш најобразованији тако војно да кажем, у случају догађаја који су предмет ове оптужбе, другим речима да ли члан 37 или већ како се каже Правило службе регулише питања овај старешинства могућности издавања наређења, овај, ранга, статуса у Ловасу?

Судски вештак Бошко Антић: Добро сте рекли да нисте војно добро информисани. Нисам ни ја баш правно добро информисан, па...

Председник већа: Ајде одговорите на питање.

Судски вештак Бошко Антић: Одговор је следећи: Правила службе тачка 37, знам ја због чега то говорите и тако даље, је предвиђено које су јединице обавезне да извршавају наређења најстаријег присутног. Међутим најстаријег присутног из своје јединице.

Председник већа: Тишина Димитријевићу.

Судски вештак Бошко Антић: Из њихове јединице. Напред сам рекао да је неко

Председник већа: Имаћете прилике да поставите питања.

Судски вештак Бошко Антић:...да је неко ако је сматрао да је Димитријевић најстарији у Ловасу требао да изда, такво је његово овлашћење да је он најстарији ту и по којој је он улози. Да не набрајам, опет ћете ми рећи немојте....

Председник већа: Немојте.

Судски вештак Бошко Антић: Нећу да вам споменем. У сличној улози је био и један генерал....

Председник већа: Немојте молим Вас.

Судски вештак Бошко Антић: Нећу.

Председник већа: Је л` имате још питања?

Заменик тужиоца за ратне злочине: Немам више питања.

Председник већа: Хвала Вам. Да ли окривљени имају питања за вештака? Окривљени Милан Девчић, изволите. Приђите само за говорницу овде, где је слободан микрофон, ево можете овде.

И само нисам питала да ли пуномоћник тужиоца има питања? Девчићу изволите. Не, не, Ви станите за говорницу, није завршено испитивање. Ево можете ту. Ево можете овде. Окривљени Милан Девчић, изволите.

Окривљени Милан Девчић: Реците ми господине генерале кад сте задњи пут имали увид у списе предмета? Да ли сте од 2011. до дан данас имали увид у списе предмета?

Судски вештак Бошко Антић: Нисам добио нове документе од 2011. године.

Окривљени Милан Девчић: Па не знам онда како можете бити вештак ако нисте пет година имали увид уопште у списе предмета, колико је дошло у међувремену предмета и осталог....

Председник већа: Вештак је одговорио да није вршио увид у списе предмета, није се ни обраћао суду са тим захтевом. Изволите даље питања.

Окривљени Милан Девчић: Реците ми генерале ко је требао... у ствари овако: да ли је требао Лончар да истражи злочине који су се догодили у Товарнику у његовој зони одговорности?

Председник већа: То питање се одбија као недозвољено. То није питање за вештака у овом кривичном поступку.

Окривљени Милан Девчић: Реците ми а ко је био надлежан у војним структурама да изврши истрагу ако се на подручју неког старешине догоди злочин? Да ли је он или је неко други надлежан?

Председник већа: Девчићу сачекајте. Јасно је прописано на који начин се врши истрага, на који начин се....

Окривљени Милан Девчић: Ево ја не знам поставити питање, је л` можете Ви уместо мене?

Председник већа: Имате браниоца врло правно поткованог, он ће Вам помоћи у свему. И слушајте свог браниоца. Зато бранилац и постоји. Ја не могу да постављам питања уместо Вас. Али само Вам кажем, значи начин на који се истражује било које кривично дело, начин на који се пријављује је прописано одговарајућим правним актима и на те околности не можемо да саслушавамо данас овде вештака војне струке. Имате ли Ви за њега неко питање које се односи на његов писмени налаз и мишљење, а да Вам је нешто нејасно, па да разјаснимо?

Окривљени Милан Девчић: Ево то ми није јасно.

Председник већа: То није домен његовог вештачења.

Окривљени Милан Девчић: Да се догоде три злочина у три места, под командом....

Председник већа: То није домен вештачења вештака војне струке.

Окривљени Милан Девчић:... Душана Лончара, команданта бригаде....

Председник већа: Душан Лончар није окривљени у овом поступку.

Окривљени Милан Девчић: О кеј, па он је командант бригаде, он је био мени надређени командант, молим вас лепо.

Председник већа: Није предмет овог поступка. Изволите ако имате питања за вештака, изволите.

Окривљени Милан Девчић: Реците ми да ли Вам је познато колики је број учесника у ослобађању Ловаса био? Од оних које је ангажовао Душан Лончар као командант бригаде.

Судски вештак Бошко Антић: По помоћним снагама које су уствари биле главне снаге, које су запоселе, ангажован одред из Територијалне одбране из Товарника са милицијом, негде око 150 људи.

Окривљени Милан Девчић: 150? А где сте то нашли? У списима предмета?

Судски вештак Бошко Антић: Па не у списима, проценио сам колико има одред и тако даље, има негде податак колико је бројно стање било милиције, не знам сад тачно где сам то пронашао, али ..Међутим, пазите кад говоримо о тој

Председник већа: Добро, одговорили сте на питање.

Судски вештак Бошко Антић: ... тих 150, не учествују сви у нападу, један део учествује у обезбеђењу....

Председник већа: Одговорили сте на питање. Није Вас питао ко је учествовао у нападу и колико је било припадника.

Окривљени Милан Девчић: Само број људи. Зато што је....

Председник већа: Јасно сте питали, он је одговорио оно што зна и на основу чега зна. Изволите даље.

Окривљени Милан Девчић: Реците ми у односу оних који нападају на одређено место и они који бране, колики је потребан број да би се, процентуално....

Председник већа: Извините...

Окривљени Милан Девчић: ...обавештајни подаци, а који говоре....

Председник већа: Он се прошли пут изјашњавао на те околности, који је однос снага, прецизно се изјашњавао у бројкама. Имамо то све у записницима.

Окривљени Милан Девчић: Па зато мени није јасно због чега тужилац пита много више пута. Знате то је исто питање понављао.

Председник већа: Хајдемо даље на питања.

Судски вештак Бошко Антић: Однос је 3 према 1.

Председник већа: То сте већ рекли, имамо то у записнику. Децидно се изјаснио о томе. Изволите даље.

Окривљени Милан Девчић: Ништа. Имам само коментар да кажем да је ово срамно, да се овде прикривају подаци и документа и да се ...

Председник већа: Ко прикрива документа Девчићу? На кога мислите? Суд прикрива документа?

Окривљени Милан Девчић: Ево конкретно, пазите ја сам учесник као војник, био сам на многим ратиштима по Хрватској и по Босни, знате. И само знам врло добро да су ми увек наређивали официри ЈНА, знате, а овде ја колико видим овде се све нешто фингира, све се нешто скрива, све, више се скрива него што се открива, чињенично стање.

Председник већа: Ништа се овде не скрива Девчићу, овде се сада испитује судски вештак, односно није судски, него вештак. Да ли још неко од окривљених има питања? Окривљени Жељко Крњајић.

Окривљени Жељко Крњајић: Добар дан. Окривљени Жељко Крњајић. Имао бих господине адмирале за Вас само једно питање. Ви сте задњи пут били у овој судници 2015. године, а данас кад Вас је судско веће питало на основу чега сте Ви променили неко мишљење, ја Вас питам да ли сте променили мишљење и што сте били присуствовали испитавању хрватског полицајца Рендулић Ивице, да ли сте и на основу тога закључили да је било полиције?

Председник већа: Само мало прецизније Крњајићу. Ком испитивању, на које испитивање мислите?

Окривљени Жељко Крњајић: Код господина судије Мишић Бојана био је позван господин вештак, а пошто сведок из Хрватске долази, имао је предност и господин вештак је седио ту.

Председник већа: Добро, разумели смо. Изволите.

Окривљени Жељко Крњајић: Молим?

Председник већа: Је л` то крај питања? Да вештак одговори? Да ли је променио исказ, тачније свој налаз на основу исказа сведока Рендулића?

Окривљени Жељко Крњајић: Дошао је до неких нових података, папира, чуо, видео, неко му реко, интернет, а да ли је дошао до новог податка директно слушајући хрватског полицајца, кога сам ја привео, униформу и оружје му однео, стоји и сад у суду, у Војном музеју?

Судски вештак Бошко Антић: Чуо сам ту изјаву која је била веома коректна и изненадила ме...

Председник већа: Немојте ценити молим Вас исказе, излазите из оквира вештачења. Да ли је нека изјава коректна или некоректна, истинита, неистинита, сачекајте кад ја причам, о томе ће одлуку донети судско веће, значи по ко зна који пут Вас упозоравам. Морамо да поделимо улоге и подељене су већ законом.

Судски вештак Бошко Антић: Свакако да је то утицало на измену мојих ставова.

Председник већа: Рекао је: свакако да је утицало то.

Окривљени Жељко Крњајић: Нешто сте говорили о заплењеним пушкама у Ловасу, а ја сам користио сваку прилику

Председник већа: Хајдемо на питање Крњајићу.

Окривљени Жељко Крњајић: Па не могу да поставим човеку питање баш због тога....

Председник већа: Је л` Вама добро? Хоћете да седнете?

Окривљени Жељко Крњајић: Није, није ми добро.

Председник већа: Седите.

Окривљени Жељко Крњајић: Завршићу, пошто нема мога адвоката. А и то је све у склопу борбе против Жељка Крњајића, нит` знам, нит` се чујем с човеком, нит` сарађујемо....

Председник већа: Добро Крњајићу Ви уколико желите да ангажујете адвоката можете наравно, то знате и сами, суд је поставио по службеној дужности.

Окривљени Жељко Крњајић: Па мислио сам да му он поставио макар педесетак питања.

Председник већа: Имате ли Ви сада неко питање за њега?

Окривљени Жељко Крњајић: Да ли Ви знате колико сам ја запленио оружја од хрватске војске у Ловасу?

Судски вештак Бошко Антић: Не знам тачно број, али Мато Батаковић радник из економије каже тих дана војска је пронашла пушку коју су сакрили. А пре тога је изјавио да нема нигде оружја у селу.

Председник већа: Немојте ценити исказе сведока, нисте за то овлашћени. Изволите даље.

Окривљени Жељко Крњајић: Рекли сте да нигде није нормално ни у једној војној наредби да не пише, а и није нормално да се пале куће. А како Ви знате да из тих кућа није пуцано по нама?

Председник већа: Крњајићу, изјаснио се већ детаљно на те околности.

Судски вештак Бошко Антић: Нисам ја тврдио да није пуцано.

Председник већа: Није он то тврдио, није, нисте пратили, није то тврдио.

Окривљени Жељко Крњајић: Хвала.

Председник већа: Да ли још неко има питања за вештака од окривљених? Окривљени Косијер, изволите.

Окривљени Зоран Косијер: Добар дан, моје поштовање. Оптужени Косијер.

Председник већа: Сачекајте само мало. Крњајићу, како се осећате, да ли Вам је добро? Је л` Вам добро, хоћете да Вас прегледа лекар? Оливера отворите. Изволите Косијер, поставите питање.

Окривљени Зоран Косијер: Добар дан, моје поштовање. Овако, кажите ми ко командује противдиверзантским одредом, у овом предмету?

Судски вештак Бошко Антић: Диверзантским одредом командује капетан Перић.

Окривљени Зоран Косијер: Дарко Перић. Ко ме Дарко Перић издаје наређења?

Судски вештак Бошко Антић: Дарко Перић је издао наређење командиру чете за кога касније тврди да није учествовао.

Окривљени Зоран Косијер: Да ли командир чете извршава само њега наређења? Ко ме је командир одговоран?

Судски вештак Бошко Антић: Само његова наређења.

Окривљени Зоран Косијер: Само његова наређења извршава. Кажите ми командир чете коме он издаје наређења?

Судски вештак Бошко Антић: Својим потчињеним командирима водова.

Окривљени Зоран Косијер: Колико противдиверзантска чета има водова?

Судски вештак Бошко Антић: Не бих улазио, ја нисам проучавао састав диверзантске чете ни колико има водова, ни вод, ни колико има десетина, десетина војника, то уопште није утицало на

Окривљени Зоран Косијер: Добро, кажите ми командири водова чија извршавају наређења?

Судски вештак Бошко Антић: Молим?

Окривљени Зоран Косијер: Командири водова из чете, чија извршавају наређења?

Судски вештак Бошко Антић: Командира чете, али не знам...

Окривљени Зоран Косијер: Само командира чете?

Судски вештак Бошко Антић: Па чија ће.... господине Косијер....

Председник већа: Не, не можете Ви постављати питањима окривљеном, можете само да одговорите на питања уколико знате одговор на питање.

Судски вештак Бошко Антић: У војсци постоји једно старешинство и само један издаје наређења и не може, већ неколико пута ми се поставља питање а ко је још издавао наређење....

Председник већа: Изволите даље.

Окривљени Зоран Косијер: Господине Антићу да Вас питам, кажите ми значи старешина јединице наређује само својим потчињеним официрима, а они извршавају само његова наређења? Је ли тако?

Председник већа: Већ се изјаснио на то питање. Изволите даље.

Судски вештак Бошко Антић: Не једном, него два пута.

Окривљени Зоран Косијер: Кажите ми да ли сте видели борбени извештај од 18. октобра 1991., ове Команде бригаде команде дивизије од 18. октобра

Судски вештак Бошко Антић: Већ сам одговорио на питање

Председник већа: То га је питао тужилац.

Судски вештак Бошко Антић: Тужилац ме већ питао.

Окривљени Зоран Косијер: Кажите ми у том извештају пише сад ћу Вам цитирати: "Противдиверзантска чета Територијалне одбране Ваљево водила мештане на рад, наишли на минско поље на неколико места, настрадало, истрага у току". Моје питање је: неколико особа страдало. Да ли може да буде неколико 21 особа?

Председник већа: Одбија се питање као недозвољено. То није питање за вештака.

Окривљени Зоран Косијер: Добро. Кажите ми да ли сте видели извештај истражног судије са лица места на минском пољу?

Судски вештак Бошко Антић: Не.

Окривљени Зоран Косијер: Војног истражног судије?

Судски вештак Бошко Антић: Не.

Окривљени Зоран Косијер: А да ли је он био тамо? Да ли сте упознати?

Председник већа: И то се питање не односи на вештака. Није то за његово стручно знање. Ајмо даље.

Окривљени Зоран Косијер: Да ли је требао да буде истражни судија тамо?

Председник већа: Такође и то питање Косијер.

Окривљени Зоран Косијер: Да ли сте видели патолошки извештај Зорана Станковића, војног патолога са минског поља?

Председник већа: Који извештај Зорана Станковића, од ког датума?

Окривљени Зоран Косијер: Од 18-ог.

Председник већа: Он је војни вештак, није вештак медицинске струке.

Окривљени Зоран Косијер: Па госпођо да га наведем на одговор. Да ли је Зоран Станковић морао да изађе на лице места, војни патолог?

Председник већа: Одбија се и то питање као недозвољено.

Окривљени Зоран Косијер: Добро, немам више питања. Имам само да питам овако приватно нешто, да ли је чуо да је, господине Антићу да ли сте чули да је јуче из хрватског затвора пуштен....

Председник већа: Можете да се вратите на своје место Косијер.

Окривљени Зоран Косијер: ... који је убио 13 припадника Југословенске Народне Армије.

Председник већа: Вратите се на своје место, за приватна питања није овде место. Приватна питања на некој другој локацији.

Да ли још неко има питања за вештака? Изволите окривљени. Представите се и поставите питање.

Окривљени Радован Влајковић: Добар дан. Господине адмирале Антићу ја сам окривљени Влајковић. Интересује ме да ли сте имали податак код себе кад сте данас долазили од прошлог пута, задњи пут кад сте били, прошле године о сведочењу командира вода Стојковић Живана?

Судски вештак Бошко Антић: Не.

Окривљени Радован Влајковић: Хвала, пријатно. Немам шта да га питам, човек не зна оно што бих ја требао да га питам.

Председник већа: Вештак није овде да цени исказе сведока, већ десети пут ја мислим данас да кажем, то ради суд, улога вештака је мало другачија, ја сам објашњавала која. Можете се вратити на своје место.

Окривљени Радован Влајковић: Је л` могу да питам?

Председник већа: Кога да питате?

Окривљени Радован Влајковић: Па не зна шта је рекао сведок, шта да га питам.

Председник већа: Ништа, онда се вратите на своје место. Подучиће Вас све то.

Окривљени Радован Влајковић: Господине Антићу сведок је тврдио да је дошло до одбијања, значи нас

Председник већа: Не, не, не можете тако, не можете Ви да предочавате исказ сведока вештаку. Вештак само се изјашњава на околност стручних знања. Није то смисао испитивања вештака.

Окривљени Радован Влајковић: Нисам ја правник, ја сам машински инжињер.

Председник већа: Зато имате браниоца који је правник са положеним правосудним испитом и који Вам помаже и пружа Вам стручну помоћ у одбрани.

Окривљени Радован Влајковић: То је војно питање, врло важно.

Председник већа: Влајковићу, имате ли питање?

Окривљени Радован Влајковић: Ја сам официр који сам одбио наређење. Једини официр у свету коме се суди који је одбија наређење....

Председник већа: То је за Вашу завршну реч, а није за испитивање вештака. Јесте ли ме чули шта причам?

Окривљени Радован Влајковић: Обданица трајала, дошао сам 18-ог, 17-ог увече и то се десило у

Председник већа: Можете се вратити на своје место Влајковићу.

Окривљени Радован Влајковић:... десило се 18-ог.

Председник већа: Имаћете прилике то у завршној речи све да кажете.

Наравно, имате права, нико Вам та права не ускраћује, али у оној фази поступка која је за то намењена.

Да ли још неко од окривљених има питања? Димитријевић.

Окривљени Миодраг Димитријевић: Оптужени Миодраг Димитријевић. Госпођо председавајућа, ја за овај, за питања у току овог суђења имам страховито много тих питања. Међутим, отпочетка, од оптужнице која буквално је у односу на нека догађања тамо и где је поново се сада понавља да вештаку се поставља питање да ли Димитријевић командује....

Председник већа: Изјаснио се већ на те околности. Димитријевићу, имате ли Ви питање за њега?

Окривљени Миодраг Димитријевић: Госпођо судија, не може нико да тврди да сам ја био командир неке јединице односно да сам био старешина тамо.

Председник већа: Добро, суд ће то да утврди.

Окривљени Миодраг Димитријевић: Ја нисам био старешина. Тај исти овај човек мене оглашава за старешину и за највишег по рангу

Председник већа: Добро, Димитријевићу сачекајте. Ако имате питања за вештака поставите питање које се односи само на његово вештачење. Ово што говорите сада то је све за Вашу завршну реч коју ћете имати прилике да изнесете у неометаном излагању.

Окривљени Миодраг Димитријевић: А то није завршна реч за овог господина овде који има права да оптужује и да лажима оптужује.....

Председник већа: Његов посао је да оптужује, он за то прима плату од државе, према томе, сада се можете вратити на своје место уколико немате питања. А ја Вас упозоравам да се са поштовањем обраћате свим учесницима у поступку.

Окривљени Миодраг Димитријевић: Ја бих Вас нешто само замолио.

Председник већа: Изволите.

Окривљени Миодраг Димитријевић: Обзиром да имам велики број питања спремљено за њега, а да видим да се овде сад Ви интервенишете, то није питање за њега, то није питање за њега, ја бих замолио да ли могу ја да ово ревидирам ова питања, и да то остане да га ја испитам за следећи пут, оно кад 17., 18. Ево ја само то да замолим. Јер ту имам масу питања. Вероватно ћете

Председник већа: Да ли су то питања на која до сада вештак није одговорио или нека на која је већ одговарао приликом његових ранијих испитивања?

Окривљени Миодраг Димитријевић: Ма има нека и на која није одговарао, на пример ово шта је војни старешина, ко је војни старешина. Јер је то веома важно питање у овом случају.

Председник већа: Законским прописима је то све регулисано Димитријевићу.

Окривљени Миодраг Димитријевић: Регулисано је и овде али то нико не чита, чита другачије.....

Председник већа: Читаће, овај суд ће све да чита. Значи за то немојте да сумњате. Ово судско веће ће све да чита, према томе бојазни немајте. Ја сам рекла, све ће бити прочитано, то је оно што прописано законима и нема потребе да на те околности испитујете вештака, јер је то одговарајућим прописима све регулисано. Вештак само ако имате неко стручно појашњење да Вам је потребно из његовог основног налаза изволите сада.

Окривљени Миодраг Димитријевић: Не слажем се уопште овај са тим Вашим одговором, иако сте судија, иако сте бог овде на овоме, не слажем се са Вашим одговором и сматрам овакав начин према Димитријевићу чињења да је то од 29.05.2007. године злочин према Миодрагу Димитријевићу.

Председник већа: Добро Димитријевићу немојте да претерујете. Ја сам рекла, нисам ја бог, ја сам само судија, значи ми утврђујемо овде чињенично стање и биће

утврђено у потпуности, и немате никакву бојазан што се тога тиче. Можете да седнете ако немате сада питања за вештака. Имали сте довољно времена да их припремите. Овај поступак траје прилично дуго.

Окривљени Дарко Перић, изволите.

Димитријевићу, вратите се на своје место. Димитријевићу, упозоравам Вас да се пристојно понашате пред судом.

Окривљени Миодраг Димитријевић: Ја се понашам осам година пристојно

Председник већа: И даље наставите тако.

Окривљени Перић изволите.

Окривљени Дарко Перић: Добар дан. Окривљени Дарко Перић. Имам за Вас питање. Да ли сте Ви добили неку радну бележницу потпуковника Димитријевића?

Судски вештак Бошко Антић: Не.

Окривљени Дарко Перић: Нисте је добили?

Судски вештак Бошко Антић: Не.

Окривљени Дарко Перић: Значи она није Вам позната?

Судски вештак Бошко Антић: Не.

Окривљени Дарко Перић: Хвала. Следеће питање. Мало пре сте споменули, али нисам Вас најбоље чуо, вероватно сте се одмакли, споменули сте моје презиме и потпуковника Димитријевића да смо негде ишли или тако нешто. Кад сте говорили о односу према Команди Друге бригаде.

Судски вештак Бошко Антић: Госпођо судија, ја нисам нашао ниједан документ да су Димитријевић и Перић били у контакту са командантом Друге бригаде, сем једне изјаве сведока и извештаја који је много касније написан. То је онај моменат, ја тврдим, да су те изјаве дошле као последица не знам да ли да кажем или не, пребацивања одговорности на другог.

Председник већа: Немојте то. Има ко ће тиме да се бави.

Судски вештак Бошко Антић: Па морам....

Председник већа: Има ко ће тиме да се бави. Изволите даље Перићу.

Судски вештак Бошко Антић: Једино што сам нашао Перићево име, у Перићевој изјави где је он изјавио он је био командант одреда, што је тачно, био је у Ловасу, дошао је 17.....

Председник већа: Добро, то није спорно. Ајмо даље на питања.

Судски вештак Бошко Антић: То је једно што сам нашао и друго је да је изјавио да Влајковић уопште и није командовао тамо, то минско поље, да је на минском пољу дошло до неког хаоса. Ето, то је то.

Окривљени Дарко Перић: С обзиром да Ви сте војни вештак, а да вероватно сте и вештачили на основу неке личне праксе, а и познате праксе, постоји ли могућност да група искуснијих бораца преузме команду од резервиста приликом претреса терена, без обзира што на то немају право по војном?

Председник већа: То је хипотетичко питање.

Окривљени Дарко Перић: Молим?

Председник већа: То је мало хипотетичко питање.

Окривљени Дарко Перић: Па ја сам питао на основу праксе, госпођо, јер неке ствари у рату почивају на пракси.

Судски вештак Бошко Антић: Могу ли да одговорим?

Председник већа: Изволите.

Судски вештак Бошко Антић: Ја сам одговорио хаосом у командовању, у таквом хаосу од командовања то је могуће.

Председник већа: То сте и рекли, да је то могуће. Тишина, немојте да упадате у реч.

Окривљени Дарко Перић: Да ли сте у писању Вашег вештачења користили изјаве сведока?

Вештак Бошко Антић: Не. Председник првог судског већа ми је рекао да се ја не бавим сведоцима јер је толико било изјава сведока да ја то не бих стигао да прочитам за пола године, тако да се не бавим, да суд процењује изјаве сведока.

Председник већа: Изволите даље.

Окривљени Дарко Перић: Да ли дозвољавате питање да изјаве официра му предочим и да га питам за стручно мишљење?

Председник већа: Не, не можете. Исказе сведока цени само суд.

Окривљени Дарко Перић: У реду је, не може, не може. Имам само примедбу на испитивање адвоката Зорка. Радна бележница потпуковника Димитријевића појавила се у истражном...

Председник већа: Извините, ја морам да Вас прекинем Перићу. То је све што сада говорите за завршну реч. За Вашу завршну реч оставите то, прибележите сада себи, имаћете прилике све да кажете и да оцените све доказе тада који су изведени током главног претреса, то право Вам по закону припада. Примедбе по завршетку, сачекајте. Има ли још неко питања за вештака? Нема.

Да ли имате неке трошкове на име данашњег доласка у суд?

Вештак Бошко Антић: Немам никакве трошкове. Трошковник уобичајено доставим после, међутим ја никаква упутства немам ни за трошковник, и прошли пут је урађено веома, добио сам осам сати за писање 35 страница, ко то напише 35 страница за осам сати свака му част.

Председник већа: О трошковима вештака се одлучује решењем на које имате право жалбе. Да ли Ви данас тражите неке трошкове на име приступа у суд ради давања исказа?

Вештак Бошко Антић: Па Ви знате ценовник.

Председник већа: Добро. Постоји Правилник којим је то прописано, па ћете Ви морати само накнадно да доставите у писменој форми, тако је најједноставније, па ће суд о томе да одлучити.

Вештак Бошко Антић: Ја ћу доставити моје мишљење, а Ви одлучите.

Председник већа: Наравно, суд увек одлучује у складу са законима.

Вештак Бошко Антић: Ја прописе не знам.

Председник већа: Суд одлучује у складу са законом и на то немате...

Вештак Бошко Антић: Имам 75 година и први пут сам пред овим судом на суду, никада нисам био на суду. Чак ме ни полиција није легитимисала.

Председник већа: Све је за људе.

Вештак Бошко Антић: Ако некад збуњено делујем, немојте се изненађивати.

Председник већа: Ништа, ништа.

Вештак трошкове тражи које ће накнадно одредити.

Седите Антићу.

Вештак Бошко Антић: Могу да предам овај писмени део ако Вам треба.

Председник већа: Не треба то. Ви сте се само изјашњавали. Седите. Косијер, изволите. Можете сести и вратите личну карту вештаку. Примедбе, изволите.

Окривљени Зоран Косијер: Је ли смем примедбу сада на одговор вештака Бошка Антића на питање Дарка Перића да ли је могуће да неко преузме команду над јединицом. То сигурно није могуће.

Председник већа: И то је за завршну реч.

Окривљени Зоран Косијер: Молим?

Председник већа: То је за завршну реч.

Окривљени Зоран Косијер: Да Вам кажем једну ствар, пазите. Противдиверзантска чета са три вода има од 120 до 130 припадника. Сама јединица противдиверзантска чета, мислим да вам нешто значи када се каже противдиверзантска чета. Да су то добро обучени момци били, добро наоружани, што је потврдио и Ратомир Ђокић овде на своме сведочењу, а обзиром да су овде сведоци из Ваљева говорили како су припадници „Душана Силног“...

Председник већа: То за сведоке морате оставити за завршну реч, сада себи прибележите па онда то изнесите када будете износили завршну реч.

Окривљени Зоран Косијер: С обзиром да смо ми били наоружани са полуаутоматским пушкама, а ови да су имали сви аутоматске пушке, оваква тврдња да је пет припадника „Душана“ како су га назвали „Душан Силни“ одред, могло да преузме команду и да командује противдиверзантском четом, то је лудост мислим.

Председник већа: Добро, то ће суд да цени. Можете се вратити.

Окривљени Зоран Косијер: То је исто као, то је госпођо као када иду миш и слон, знате, па каже миш слону, „Јој, ала правимо галаму“, е, отприлике тако.

Председник већа: Добро. Тужиоче, изјасните се молим Вас на предлоге бранилаца за сублимирани налаз и мишљење вештака Бошка Антића који су предлагали током испитивања.

Заменик тужиоца за ратне злочине: Не знам шта значи реч „сублимиран“.

Председник већа: Не можете да се изјасните?

Заменик тужиоца за ратне злочине: Не могу. Не знам шта значи „сублимиран“, нека ми се појасни.

Председник већа: Не, ево ја ћу Вам појаснити. Браниоци су предлагали да вештак изврши увид у списе предмета и да да један свој назовимо допунски налаз, имајући у виду да је последњи пут вршио увид у списе предмета 2011. године. Је ли сад јасније?

Заменик тужиоца за ратне злочине: Јесте, сада је јасније, хвала Вам. Противим се том предлогу, мислим да је задатак вештака само да документацију војне врсте

и струке, он обради и то су те наредбе, информације, наређења, ратне дневнике и остало, а питање упознавања са садржином исказа сведока и цењење исказа сведока и давање мишљења кроз анализу тих исказа сведока мислим да није његов посао и задатак, тако да се том предлогу бранилаца противим.

Председник већа:

Веће доноси

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ предлог бранилаца окривљених адвоката Бориса Зорка, Бранка Димића и Бранкице Мајкић да вештак војне струке Бошко Антић да допунски налаз и мишљење након поновног увида у списе предмета.

Ми смо за данас исцрпели све што смо планирали.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се данашњи главни претрес **ОДЛОЖИ**.

Термин следећег главног претреса је одређен за

17. и 18.01.2017. године.

Што је присутнима саопштено, па их не позивати.

Припремите завршне речи, имамо још неке доказе да изведемо можда стигне до тада, значи имајте припремљене, па не знам колико ће трајати.

Реците.

Транскрипте, значи само чим будете тражили да добијете транскрипт биће вам одобрено. Сви остали окривљени траже и добијају и никакав проблем није у томе, ако сте поднели захтев о томе је одлучено сигурно. Проверите у судској писарници. Мораћете.

Довршено у 11:47 часова.

ЗАПИСНИЧАР

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА - СУДИЈА